

Folkeuniversitetet

PROGRAM 2024-25 – HERNING

Mød forskerne

CHRISTOFFER KAROFF

Lektor i rumvidenskab

Aarhus Universitet

Forord

Forskerne har fortjent hyldest og en plads i rampelyset. Derfor dedikerer vi forsiderne til videnskabens superstjerner, som dedikerer hele deres liv til at dykke ned i universets små og store mysterier. De er drevet af videbegær, nysgerrighed og et brændende ønske om at gøre opdagelser, som kan bidrage til at løse nogle af samfundets komplekse problemer.

Forskningen kan give håb, optimisme og bringe vores samfund fremad. Den kan ruske op i vores verdensbillede, udvide vores horisont og give adgang til en ny og større forståelse af tingenes sammenhæng. Nye indsigter motiverer og giver selvtillid. Får os til at få øje på nye muligheder.

Forskerne brænder for at få formidlingen til at lykkes og møder deltagerne i en ligeværdig og inspirerende dialog. De giver ofte udtryk for, at de har stor gavn af samtalerne med deltagere. For det er ofte der, hvor viden deles, at man finder inspiration til nye idéer og initiativer.

Uddannelse er i dag noget, som i alt for høj grad er forbeholdt ungdommen. Men når vi har en verden, et arbejde og et liv, som hele tiden ændrer sig, så skal der løbende være mulighed for, at alle har adgang til ny viden og indsigter. Uanset hvor i livet man er.

Som Dorrit Bøllerehauge, adjunkt i modebranding og aldersdiversitet på Aarhus Universitet, formulerer det:

“Før i tiden blev man anset som færdig, når man var over 50 år. I dag genopfinder folk sig selv. Laver store ændringer. Skifter karriere. I det øjeblik børnene flytter hjemmefra, får man igen tid til at dyrke sine interesser.”

Folkeuniversiteterne er et stærkt og enestående tilbud om livslang læring formidlet af Danmarks allerdygstige forskere.

Hjertelig velkommen til det nye program.

Sten Tiedemann

Rektor

Indhold

- SIDE 6** Gratis livestreams
- SIDE 8** Forelæsninger – efterår 2024
- SIDE 20** Forelæsninger – forår 2024
- SIDE 26** Hearts & Minds Festival i Aarhus
- SIDE 35** Praktiske oplysninger

Undervisningsted

Alle hold foregår på Aarhus Universitet i Herning – medmindre andet er angivet. Du kan finde adresse og lokale på alle hold på fuau.dk.

AU, Campus Herning
Birk Centerpark 15
7400 Herning

Tilmeld dig på fuau.dk

Find holdet på hjemmesiden, og betal med kort eller MobilePay.

Har du spørgsmål

Kontakt Folkeuniversitetets sekretariat:
 8843 8000 (Se åbningstider på fuau.dk)
info@fuau.dk

VIDEN FOR ALLE

På Danmarks 85 folkeuniversiteter er landets bedste forskere og fageksperter klar til at dele deres viden med dig. Der er ingen adgangskrav, og der starter hele tiden nye hold. Folkeuniversitetet har siden 1898 arbejdet for, at alle skal have adgang til ny viden fra forskningens verden. Og det gør vi stadig med sammenlagt over 10.000 forelæsninger på landsplan, store vidensfestivaler som Hearts & Minds Festival, livestreams, podcasts, byvandring, debatter og artikler. Tilmeld dig vores nyhedsbrev, så skriver vi til dig, når der er nyt på vej.

På vej ud i rummet?
Mød Christoffer Karoff,
lektor i rumvidenskab.
Se side 4 og 22.

VIDSTE DU, AT ...

... vores portrætter af forskerne er taget af den prisbelønnede danske fotograf Martin Bubandt, der har fundet sin kunstneriske inspiration i forskernes vidt forskellige forskningsområder. Her er det Sonja Breinholst, lektor i klinisk børnepsykologi. Tusind tak til de mange hundrede formidlingslystne forskere og fagpersoner, der med stort engagement deler deres viden om det, de er optaget af.

Gratis
livestreams
Se side 6

Viden i det fri
Se side 8 og 24

Festival-
weekend om
hjernen i Aarhus
Se side 26

“Når modne mennesker er blevet ‘in’,
handler det ikke så meget om alder,
men om vores indstilling til livet.
I dag kan en person på 37 og en på 57
have mere tilfælles end to på 48”.

Dorrit Bøilerehauge, adjunkt i
modebranding og aldersdiversitet.

Snart bliver rumrejser noget, alle har råd til

Space X og andre private firmaers indtog i rumfarten har ført til voldsomt faldende priser per kilo, der sendes op. Og den udvikling er langt fra toppet. Om få år forventes prisen at falde til 10 dollar per kilo – og så bliver rummet noget, alle har råd til.

Af Jeppe Kyhne Knudsen

Løfteraketter, der sender et fartøj ud af Jordens tyngdefelt for derefter at koble fra, flyve tilbage og lande yndigt og elegant samme sted, som de lettede. Det lyder som science fiction, men det er en teknologi, som rumfartsfirmaet Space X har udviklet.

Fordi alle dele af raketterne kan genbruges, er prisen på at sende noget i rummet styrtet. Siden 2010 er det blevet fyrre gange billigere. Det åbner rummet op for mennesker, som før aldrig ville have råd, forklarer Christoffer Karoff, der er lektor i rumvidenskab ved Aarhus Universitet.

“Man kan sammenligne det med, da de første rigtige computere kom i 1970'erne. Her var der kun få dataloger, der havde adgang til dem. I dag bruger vi alle computere, når vi bruger vores telefoner, biler og fjernsyn. På samme måde tror jeg, at rummet bliver noget, vi alle i fremtiden vil bruge,” siger han.

BYGGER SATELLITTER MED STUDERENDE

Sammen med sine studerende bygger Christoffer Karoff studenter-satellitter, som bliver sendt i rummet. Det er ham, der leder projekterne og sørger for at skaffe penge til at muliggøre opsendelsen – og det er han begejstret for.

“Fordi priserne på at sende ting i rummet er faldet, har vi nu råd til at lade de studerende bygge satellitter, som faktisk bliver sendt i kredsløb om Jorden. Da jeg studerede, var det ikke en mulighed,” siger han og fortsætter:

“Ikke nok med, at de studerende får mulighed for at designe og bygge noget, der kommer i rummet, får vi faktisk gode forskningsdata ud af det. Data, vi eksempelvis kan bruge til at forbedre vores vejrudsigter eller tracke luftforurening.”

RUMNØRD FRA FØDSLEN

Så langt tilbage Christoffer Karoff husker, har han været fascineret af rummet. Som barn i 1980'erne fulgte han med, da Hubble-teleskopet

blev sendt op og begyndte at sende revolutionerende billeder tilbage til Jorden. Og han sad klinet til skærmen, når NASA's rumfærger fragtede astronauter ud i rummet.

“Steno Museet lå dengang, hvor Ole Rømer Observatoriet ligger i dag. Jeg husker et besøg, som satte sig i mig. Jeg var fascineret af alt med rummet, og museet var noget af det vildeste, jeg havde oplevet,” fortæller han.

Det var derfor ikke nogen overraskelse, da han efter gymnasiet begyndte at studere astrofysik.

“Jeg begyndte at læse astrofysik med ét eneste formål: at sende satellitter op. Det var dog nærmest umuligt at komme til, da jeg studerede. Derfor har jeg også arbejdet for, at det skal være en mulighed for de studerende i dag. Det er noget, der kan lokke flere unge til at interessere sig for rummet.”

VIL OVERVÅGE CO₂-UDLEDNING FRA RUMMET

Da Christoffer Karoff startede som forsker for 20 år siden, vendte de fleste satellitter ud mod rummet. I dag er det helt anderledes. Nu peger de fleste ned på Jorden for at holde øje med, hvad der foregår. Og i fremtiden vil vi få enorme mængder data om Jorden fra rummet, forklarer han.

“Vi kan bruge satellitter til at overvåge rigtig mange ting. Lige nu arbejder vi på at udvikle et satellitkamera til at overvåge CO₂-udledning. For at teste, om det kan klare forholdene i rummet, sender vi det op med en stratosfærisk ballon senere i år,” forklarer han og uddyber:

“Det er projekter som det, der kommer mange flere af i fremtiden. Jeg drømmer om, at alle – også gymnasie- og folkeskoleelever – kan sende små satellitter i rummet.”

Oplev Christoffer Karoff i forelæsningsrækken 'Revolution i rummet', se side 22.

Gratis livestreams

Med vores livestreamede forelæsninger kan du åbne en verden af viden, uanset hvor du er. Forelæsningerne foregår i Microsoft Teams. Moderator Noa Kjærsgaard Hansen guider os igennem. Flere af efterårets livestreams er en del af Folkeuniversitetets vidensfestival Hearts & Minds om hjernen, der er støttet af Lundbeckfonden og foregår i Aarhus 27.-29. september. Tilmeld dig på fuau.dk.

2421-551

Kan vi styrke vores hjerne gennem kosten?

— **TID:** 28/8, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Anke Ninija Karabanov, lektor i neurofysiologi, Københavns Universitet

Vi tænker sjældent over det i hverdagen, men det, vi spiser, påvirker vores hjernefunktion. Mikroorganismer i tarmen har en hel del at skulle have sagt for vores mentale sundhed, og ny forskning viser, at for eksempel afføringshyppighed har betydning for hjernens aktivitetsmønstre. Men hvordan påvirker kosten rent faktisk vores hjerne? Er der nogle særlige fødevarer, der egner sig godt til at give hjernen energi? Lektor Anke Ninija Karabanov dykker ned i de særlige sammenhænge mellem tarm, hjerne og kost.

2421-363

Afhængighed: Din hjerne snyder dig

— **TID:** 11/9, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Jakob Linnet, dr.med., ph.d., cand.psych. aut., leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital

Hvad viser forskningen om, hvorfor du bliver afhængig? Og hvordan du holder op med at være det? Når du er afhængig af noget, er det ikke selve handlingen du er afhængig af. Det er den dopamin, der bliver frigivet i hjernen, når du tænker på, at du vil spise et stykke kage, der gør dig afhængig. Du er derfor ikke i stand til at stoppe igen, fordi du bliver belønnet for at fortsætte. Ph.d. og psykolog Jakob Linnet dykker ned i, hvordan vores hjerne snyder os – og giver tips til, hvordan du kommer din egen afhængighed til livs ved hjælp af simple redskaber.

2421-552

Den neurobiologiske funktion af søvn og drømme

— **TID:** 25/9, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Brian Hansen, professor, Center for Funktionel Integrativ Neurovidenskab, Aarhus Universitet

Ny forskning viser, at søvn er vigtigere, end vi tidligere har tænkt, og meget vigtig for hjernens sundhed. Vi ved mindre om, hvorfor vi drømmer. Gennem drømme udfoldes verdener af billeder, følelser og oplevelser, som ofte er uden for virkelighedens grænser. Derfor har drømme altid været genstand for spekulation. For hvorfor drømmer vi egentlig? Hvad sker der i hjernen? Og har drømme en biologisk funktion? Vi dykker ned i søvnen og drømmenes gådefulde verden med professor Brian Hansen.

2421-364

Blodpropper i hjernen

— **TID:** 9/10, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Grethe Andersen, overlæge og professor i neurologi, Aarhus Universitetshospital

Hvert år rammes omkring 16.000 danskere af en blodprop i hjernen. Halvdelen får varige mén fx i form af lammelser, tale- eller personlighedsforstyrrelser, depression eller abnorm træthed. Hvor godt og hurtigt, man kommer sig efter en blodprop, afhænger i høj grad af den akutte behandling i de første få timer efter blodproppen. Grethe Andersen, professor i neurologi, fortæller om symptomer og faresignalerne, om hvordan en blodprop behandles akut og i genoptræningen, samt hvilke senfølger, der ofte er, og som man skal leve (godt) med resten af sit liv.

2421-365

Banebrydende hjerneteknologi

— **TID:** 23/10, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Benjamin Svejgaard, læge, ph.d.-studerende og klinisk lærer, Aarhus Universitet

Verden over arbejder forskere på at smelte menneskehjernen sammen med computere. Hvor langt fremme er forskerne med hjerneteknologien, og hvordan kommer hjernen til at se ud i fremtiden? Bliver det almindeligt at få indopereret en chip i hjernen, og hvad kan den bruges til? Vil teknologien virkelig kunne smelte menneskehjernen sammen med kunstig intelligens? Læge og hjerneforsker Benjamin Svejgaard fortæller om hjernechips, kunstig intelligens og den nyeste teknologi til at reparere og forbedre menneskehjernen.

2421-369

Israel-Palæstina-konflikten og dens betydning for verden

— **TID:** 6/11, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Jakob Egholm Feldt, professor i global historie, Roskilde Universitet

Den 7. oktober 2023 udførte Hamas et brutalt angreb i Israel, der blev besvaret med bombardementer og en invasion af Gazastriben, som har kostet tusindvis af civile liv. Verdenssamfundet fordømmer på den ene side krigshandlinger fra begge parter, men er på den anden side bange for at blande sig, fordi der er så mange forskellige interesser i spil. Professor Jakob Egholm Feldt gør os klogere på, hvad der er op og ned i konflikten, og hvilken betydning den har for resten af verden.

2421-370

Er grundloven god nok?

— **TID:** 20/11, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

Underviser: Jens Peter Christensen, dr.jur.,
højesteretsdommer

Hvert år kommer der nye bud fra både eksperter og politikere på, hvordan Grundloven kunne blive mere tidssvarende. Særligt i disse år når det kommer til emner som ligestilling, klimakrise og sekularisering. Spørgsmålet er, om det giver mening at kaste sig ud i den omfattende proces, det vil være at ændre i Grundloven? Højesteretspræsident Jens Peter Christensen, der gennem mange år har beskæftiget sig indgående med Grundloven, gør os klogere på hvilken betydning, den har i vores hverdag, og han vil samtidig stille spørgsmålet: Er Grundloven god nok?

2421-371

Fremtidens rumfart: Hvor skal vi hen?

— **TID:** 4/12, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

UNDERVERS: Michael J.D. Linden-Vørnle,
astrofysiker og chefkonsulent, DTU Space

Den 12. april 1961 overraskede Sovjetunionen resten af verden ved at sende det første menneske i kredsløb om Jorden i en rumkapsel. Meget er sket inden for rumfart siden da. Men hvad skal mennesket egentlig derude, og hvad har ændret sig siden 1961? Hvad er næste skridt? Astrofysiker Michael Linden-Vørnle ser på rumfartens muligheder og udfordringer samt kaster et blik i den kosmiske krystalkugle og giver sit bud på rumfartens fremtid.

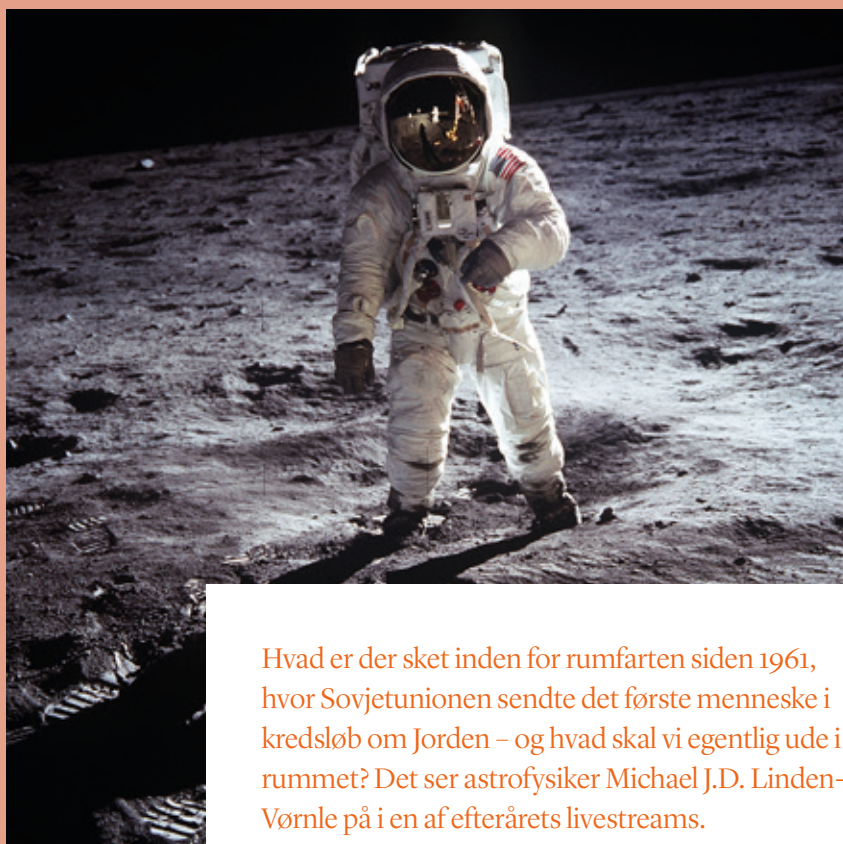
2421-368

10 kunstværker du bør kende

— **TID:** 18/12, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

UNDERVERS: Flemming Friberg, mag.art. i
kunsthistorie og fhv. direktør, Ny Carlsberg
Glyptotek

Der findes kunstværker, der har haft ekstra stor betydning op gennem tiden. Værker som har inspireret andre, sagt noget særligt om sin samtid eller banet vejen for nybrud i billedkunsten, og dermed været med til at forme kunsthistorien. Mag.art. Flemming Friberg giver til denne livestream sit bud på 10 kunstværker, du bør kende.

Hvad er der sket inden for rumfarten siden 1961, hvor Sovjetunionen sendte det første menneske i kredsløb om Jorden – og hvad skal vi egentlig ude i rummet? Det ser astrofysiker Michael J.D. Linden-Vørnle på i en af efterårets livestreams.

2421-567

Techgiganterne vil have vores intimitet

— **TID:** 30/10, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

UNDERVERS: Rebecca Adler-Nissen,
professor i statskundskab, Københavns
Universitet

Det er ikke noget nyt, at vi som brugere af diverse digitale platforme og sociale medier, er blevet til nemme ofre for techgiganterne, når de kæmper om vores opmærksomhed med målrettede reklamer og avancerede algoritmer. Det nye er, at de nu også vil have vores intimitet. I takt med at den kunstige intelligens bliver mere avanceret, danner vi i højere grad relationer til chatbots. Den helt store udfordring er, at det ikke er et gensidigt forhold. Professor Rebecca Adler-Nissen gør os klogere på den seneste udvikling inden for intimitetskapitalismen. Livestreamet er led i Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs formidlings-satsning VidenSkaber, støttet af Lundbeckfonden, Novo Nordisk Fonden og Carlsbergfondet. I 2024 er temaet "Hvordan forandrer kunstig intelligens vores samfund?". Læs mere på videnskaber.dk

2421-568

Kan kunstig intelligens bidrage til den demokratiske samtale?

— **TID:** 13/11, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

UNDERVERS: Andreas Roepstorff,
professor i antropologi og direktør, Aarhus
Institute of Advanced Studies, Aarhus
Universitet

Digitale platforme og sociale medier skaber nye muligheder for deltagelse i den demokratiske samtale, og kunstig intelligens kan gøre det nemmere at overskue de mange nyhedsstrømme. Men med kunstig intelligens følger også algoritmer og chatbots, der lettere end nogensinde kan skabe misinformation. Hvad er sandt, og hvad er falsk? Taler vi med mennesker eller robotter? Professor Andreas Roepstorff giver os et indblik i, hvad vi ved – og ikke ved – om, hvordan kunstig intelligens vil påvirke vores offentlige samtale. Livestreamet er led i Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs formidlings-satsning VidenSkaber, støttet af Lundbeckfonden, Novo Nordisk Fonden og Carlsbergfondet. I 2024 er temaet "Hvordan forandrer kunstig intelligens vores samfund?". Læs mere på videnskaber.dk

Efterår 2024

2423-090

På kant med demokratiet

TID: 4/9, 5 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Til trods for at demokratiet har vundet udbredelse siden den kolde krigs ophør, kan autoritære og totalitære tendenser stadig findes overalt i verden. En række lande har ondt i demokratiet, og helt fundamentale demokratiske spilleregler såsom frie valg, pluralisme og ytrings- og pressefrihed udfordres eller er allerede sat ud af spillet. Tag med på en indsigtfuld rejse til nogle af de stater i verden, der enten flirter med det ikke-demokratiske eller har taget springet fuldt ud. Hvad er baggrunden og status lige nu?

04/09: Orbáns Ungarn. Peter Bugge, lektor i centraleuropastudier, Aarhus Universitet

11/09: Khameneis Iran. Misha Zand, cand.mag. og Iran-analytiker

18/09: Erdoğan Tyrkiet. Deniz Serinci, cand.public. B og freelancejournalist

25/09: Xi Jinpings Kina. Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

02/10: Putins Rusland. Jakob Tolstrup, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

2423-198

60+ en ny begyndelse

TID: 4/9, 7 onsdage, kl. 17.15-19.00. NB: 11/9 er kl. 17.30-19.15 og ingen undervisning 16/10
PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Vi lever længere og bedre. Uden at det rigtig er gået op for os, har vi fået en helt ny livsfase mellem voksen og gammel. Stadig flere 60+ere oplever, at de både mentalt og fysisk kan meget mere, end de selv og omverdenen forventer, og det er derfor ikke dem, men snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. Men hvad skal den nye livsfase bruges til? Få forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv i den tredje alder kan være.

04/09: Den nye livsfase – når 'det er alderbedst'. Poul-Erik Tindbæk, chefkonsulent og ph.d., en3karriere

11/09: Vendepunkter – tab, sorg og vækst (kl. 17.30-19.15). Mai-Britt Guldin, cand.psych. aut., specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet, samt leder af Center for Sorg og Eksistens

18/09: Træning og fysisk aktivitet. Casper Søndénbroe, postdoc i sund aldring, Københavns Universitet

25/09: Skønlitteratur – hvordan kan læsning give livskvalitet? Peter Simonson, professor i europæisk litteratur, Syddansk Universitet

02/10: Sund og aktiv aldring – hvad kan man selv gøre? (på letforståeligt engelsk). Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet

09/10: Positiv psykologi og det meningsfyldte liv. Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA

23/10: Hold hjernen skarp med kunst og kreativitet. Lærke Egeffjord, læge, forfatter og billedkunstner

2423-092

Morgenfugletur til Skjern Enge

TID: 15/9, 1 søndag, kl. 09.00-12.00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
MØDESTED: Hestholmårnet (fugletårn) på Skjernåvej
UNDERVISER: Kevin Kuhlmann Clausen, seniorforsker i faunaøkologi, Aarhus Universitet

Fugle har altid fascineret os. Mest af alt med deres evne til at flyve. Der er dog stor forskel på, hvor lange afstande fuglene tilbagelægger i løbet af et liv. Mens nogle fugle er standfugle, der bliver stort set det samme sted hele livet, trækker andre over kortere og længere afstande mellem vinterkvarterer og yngleområder. Vær med denne morgen og formiddag, når vi ser nærmere på fuglelivet i Skjern Enge i september. Vi skal høre mere om, hvilke arter der lever i området hele året, og hvilke arter der kun kommer forbi på træk. Vi skal også blive klogere på forskning i fuglene og deres bevægelser rundt i verden. Og endelig lærer vi forhåbentlig at genkende arter af fugle, vi ikke har kunnet før.

Viden i
det fri

Tag også med på byvandring i Herning

SE SIDE 24

2423-142

Nudging og adfærdsindsigter

TID: 18/9, 1 onsdag, kl. 17:15-21:15

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Jesper Elbæk Jensen, behavioural analyst, iNudgeyou

Hvordan får man folk til at spise sundere, agere mere miljørigtigt og køre sikkert i trafikken? Forbud, fedtafgifter og fartbøder er klassiske værktøjer, men en prisstigning resulterer ikke altid i skrabet smør på brødet, og risikoen for en fartbøde får ikke alle til at løfte foden fra speederen. Nudging er et værktøj til adfærdsforandring. Et 'nudge' er et velment puf i den rigtige retning. I praksis kan det fx være farvede fodspor på gaden, der fører til en skraldespand. Nudge-tilgangen bygger på indsigter fra adfærdsøkonomien og kognitiv psykologi, der viser, hvordan det er muligt at påvirke adfærd uden brug af, eller som supplement til, de klassiske reguleringsstrategier: information, incitamentsstyring og direkte regulering. Bliv klogere på nudge-tilgangen til adfærdsforandring i teori og praksis.

2423-200

INTERPOL og internationalt politisamarbejde gennem 100 år

TID: 2/10, 1 onsdag, kl. 17:15-20:00

PRIS: 275 kr., studerende 125 kr.

UNDERVISER: Frode Ziebell Olsen, tidl. kriminalinspektør og forfatter

Den internationale politiorganisation, INTERPOL, så dagens lys den 7. september 1923 og markerede sit 100-års jubilæum i 2023 som en af verdens ældste globale organisationer med tilslutning fra 195 medlemslande. Hvad er forudsætningerne for internationalt politisamarbejde, hvilke principper og hvilket retsgrundlag hviler det på, hvad består det af i praksis, og hvilke fordele, ulemper og udfordringer rummer det? Gennem en lang række sagseksempler skal vi se, hvordan opklaring af kriminalitet er blevet påvirket af globale strømninger i samfundsudviklingen fra afslutningen af 1. verdenskrig til vor tid, hvor alvorlige og organiserede forbrydelser, cyberkriminalitet og terror er mere grænseoverskridende end nogensinde.

2423-168

De tyske flygtninge og Danmarks største flygtningelejr

TID: 2/10, 1 onsdag, kl. 17:15-19:00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: John V. Jensen, museumsinspektør, Vardemuseerne

I besættelsens sidste måneder ankom ca. 250.000 tyske flygtninge til Danmark. Krigshandlingerne på østfronten fik nazisterne til at evakuere millioner af mennesker til det vestlige Tyskland og Danmark, hvor de efter befrielsen blev interneret i lejre. Den største var Oksbøllejren, der husede omkring 36.000 tyske flygtninge. Hør historien om de tyske flygtninge i Danmark i 1945-49 – om flugten, opholdet i Danmark og hjemkomsten til det delte Tyskland. Var der tale om den største humanitære katastrofe i danmarkshistorien, eller løstes opgaven tilfredsstillende under de vanskelige betingelser? Historien om de tyske flygtninge er tankevækkende og aktuel. For særomvisning i Oksbøllejren og museet FLUGT se side 10.

2423-109

Hjernen hele livet

TID: 4/9, 7 onsdage, kl. 19:30-21:15

PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Hjerneceller kan komme og gå, men alt i alt har vi kun én hjerne – og den skal holde hele livet. Det er komplekst at forstå, hvordan den fungerer og påvirkes af både ydre og indre faktorer livet igennem. I denne forelæsningsrække vil en række forskere lave forskellige nedslag i en menneskehjernes udvikling – fra den tidlige barndom, og til vi ser tilbage på et forhåbentlig langt og godt liv.

04/09: Hvad sker der med børns hukommelse i de første år? Trine Sonne, seniorforsker i psykologi, Aarhus Universitet

11/09: Vi lærer, så længe vi lever. Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

18/09: Når hjernen bliver skadet. Jørgen Feldbæk Nielsen, klinisk professor, overlæge og dr.med. Hammel Neurocenter, Aarhus Universitet

25/09: Sprog og hjerne. Mikkel Wallentin, professor i kognitionsvidenskab, Aarhus Universitet

02/10: Depression – en hyppigt forekommende psykisk lidelse. Søren Dinesen Østergaard, professor i psykiatri, Aarhus Universitet

09/10: Godnat og sov godt – hjernen og søvn. Ali Amidi, lektor i psykologi, Aarhus Universitet

23/10: Vær kreativ, og hold hjernen i gang. Lærke Egebjerg, læge, forfatter og billedkunstner

Lektor Ali Amidi fortæller om, hvad der sker i hjernen, når vi sover.

2423-344

Forstå Trump med filosofierne

TID: 2/10, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVERSERE: Ole Morsing, lektor emeritus i idéhistorie, Aarhus Universitet; Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet; Louise Fabian, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet, og Frank Beck Lassen, projektleder i Det Ethiske Råd

Donald Trump. Tiltalt og dømt ekspræsident, lyssky ejendomshandler, sexistisk hanelefant, selvcentreret realitystjerne. Vi har hørt på utrolige udmeldinger, rystet på hovedet i fortvivelse og set afsløringer, fadæser og bizarre optrin under Trumps præsidentperiode. Nu har han meldt sit kandidatur til præsidentvalget i 2024, og nu skal vi til at forholde os til ham igen. Men hvilket samfund gør det muligt, at en person som Trump kan eksistere og tilmed blive præsident? Hvad siger hans præsidentembede om vores tid? Skal Trump forstås som en afvigelse, eller er han et symbol på, hvad fremtiden bringer? Få fire filosofers bud på, hvordan vi kan forstå fænomenet 'Trump'.

2423-169

Særomvisning: Danmarkshistoriens største flygtningelejr og museet FLUGT

TID: 5/10, 1 lørdag, kl. 13.30-15.30

PRIS: 240 kr.

STED: FLUGT, i foyeren ved hovedindgangen, Præstegårdsvej 21.

NB: Deltagerne sørger selv for kørsel

UNDERVERSERE: John V. Jensen, museumsinspektør, Vardemuseerne

Danmarkshistoriens største flygtningelejr lå i Oksbøl vest for Varde. I 1946 husede den 36.000 tyske flygtninge uden mulighed for at vende hjem. Dermed var den en overgang Danmarks femtestørste by. Lejrens historie er fyldt med skæbner – nogle tragiske, andre fyldt med håb. Turen ledes af museumsinspektør John V. Jensen og går rundt i den tidligere flygtningelejrs område over flygtningekirkegården, hvis knap 2.000 navne maner til eftertanke, og så skal vi selvfølgelig også se museet FLUGT med tilbygning tegnet af Bjarke Ingels Group. Undervejs får vi beretninger om lejren, dens mennesker, problemer, hverdag, glæder og sorger. For optaktsforelæsning om de tyske flygtninge og Danmarks største flygtningelejr i Oksbøl se side 9.

2423-101

Da livet opstod

TID: 9/10, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVERSERE: Emil Laust Kristoffersen, postdoc på Interdisciplinary Nanoscience Center, Aarhus Universitet

For omkring 4,5 milliarder år siden drøned to planeter sammen og skabte Jorden. Over millioner af år blev brandvarm vanddamp drypvis til havene, og nogenlunde samtidig opstod livet på Jorden. Men hvordan startede det hele? Hvad definerer liv, og under hvilke omstændigheder kan det opstå? DNA-analyser tegner et slægtskab mellem alt liv, og ved roden af stamtræet findes den sidste universelle fælles forfader til alt liv på vores klode. Men her stopper sporet. Vi kan ikke se processerne, der ledte til livet. I stedet må vi kigge dybt ind i cellerne for at forstå, hvordan livet opstod. Forelæsnningen er baseret på bogen 'Da livet opstod' i serien 'ScienceFaction' fra Aarhus Universitetsforlag (udgives efteråret 2024).

2423-228

Mellemøsten – aktuelle udfordringer og perspektiver

TID: 9/10, 8 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 1.050 kr., studerende 525 kr.

Mellemøsten er i krise. 1990'ernes fredsproces og det arabiske forår i 2011 er historie. Regionen er splittet og præget af mangfoldige problemer: forstærkede autoritære tendenser i mange af staterne, svage alliancer uden for regionen, dramatisk vandmangel, interne konflikter, voldelige religiøse bevægelser, sekteriske modsætninger og enorme flygtningestrømme. Hvilke udfordringer er de mest centrale, og hvad synes at være perspektiverne for denne kriseramte region? Det forsøger en række mellemøstforskere at give nogle bud på ved både at se på regionen som helhed og de mest relevante problemers særlige karakter.

09/10: Oprør og alliancer – Mellemøsten efter det arabiske forår.

Lars Erslev Andersen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

23/10: Europas forhold til Nordafrika og Mellemøsten.

Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

30/10: Talebanbevægelserne i Afghanistan og Pakistan – og hvilken rolle spiller religion?

Mona Kanwal Sheikh, seniorforsker, DIIS

06/11: Iran i dag.

Rasmus Christian Elling, lektor i tværkulturelle og regionale studier, Københavns Universitet

13/11: Mellemøsten og Tyrkiet – aktuelle udfordringer.

Dietrich Jung, professor i historie, Syddansk Universitet

20/11: Vandmangel og klimakrise.

Martin Hvidt, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet

27/11: Rivaliseringen mellem Iran og Saudi-Arabien – konsekvenser i Mellemøstens svage stater.

Maria-Louise Clausen, seniorforsker, DIIS

04/12: Migrationskrise og flygtninge i Mellemøsten.

Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

i weekenden

2423-108

Tarmen – fra ende til anden

TID: 23/10, 2 onsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

Vores tarmsystem er afgørende for vores liv og velvære. De seneste år har forskningen i stigende grad understreget vigtigheden af en sund og velfungerende tarm. Tarmen har en utroligt kompleks fysiologi. Den har bl.a. sit helt eget nervesystem, opsuger næringsstoffer og producerer hormoner, der er afgørende for vores daglige liv. Tarmens bakterieflora beskytter os mod al mulig ondskab og kan muligvis påvirke, om vi fx bliver tykke eller udvikler kræft. Bliv klogere på tarmsystemet, når to eksperter gennemgår tarmens funktion, de mest almindelige forstyrrelser af tarm og afføring og ernæringens betydning for tarmen.

23/10: Lotte Fynne, speciallæge og forsker i mave-tarm-lidelser

30/10: Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital

Vi byder på gratis livestreamede forelæsninger

SE SIDE 6-7

Heldagskurser på Moesgaard Museum – få inspiration og redskaber til dit arbejdsliv

2421-342

Leder uden kasket

TID: 26/11, 1 tirsdag, kl. 10.30-16.15

PRIS: 1.475 kr. inkl. kaffe/te og frokost

UNDERVISER: Bodil Egede-Lassen, ledelsesudviklingskonsulent

Mange fagligt stærke specialister har ledelsesfunktioner uden mandat. Her er det vigtigste redskab for at trives og lykkes dig selv, din personlige autoritet og gennemslagskraft. Men hvordan driver du mennesker, projekter, teams og arbejdsgrupper frem mod målet? Hvordan håndterer du krydspres, kollegaer, der ikke samarbejder optimalt, og konflikter, som du er en del af, når du ikke har den formelle ledelsesautoritet? Forløbet introducerer dig for en række konkrete værktøjer inden for relationsledelse, kommunikation og konflikthåndtering, der gør det muligt for dig at navigere i et krydspres af forventninger. Kurset henvender sig til dig, der i det daglige udøver ledelse, typisk på grund af din faglighed og anciennitet, men som ikke har en formel ledertitel. Du har måske en funktion som projektleder, koordinator, teamleder eller tovholder.

2421-343

Det meningsfulde arbejdsliv

TID: 26/11, 1 tirsdag, kl. 10.30-16.15

PRIS: 1.475 kr. inkl. kaffe/te og frokost

UNDERVISERE: Christian Tang Lystbæk, lektor i ledelses- og organisationsudvikling, Aarhus Universitet, og Michael Nørager, ph.d., lektor i innovation og forandringsledelse, Aarhus Universitet

Sundhedsstyrelsens rapport fra 2021 om 'Danskernes Sundhed' fortæller os, at det mentale helbred er i frit fald. Vi får stadig sværere ved at se meningen med det, vi foretager os. Der er brug for bæredygtige løsninger nu. Bliv klogere på, hvad vi i fællesskab, på den enkelte arbejdsplads, kan gøre ved situationen. Få noget at tænke over, værktøjer med hjem og noget at grine af. Gennem kurset bliver du inspireret til at forstå dig selv og de andre på måder, der giver selvindsigt, mening, skaber nye perspektiver og løfter dit eget dannelsesniveau. Kurset indeholder konkrete og meget let tilgængelige metoder til langsomt, men sikkert at udvikle dit og fællesskabets behov for stadig mere mening i arbejdslivet.

2423-267

Tænkepause: Tyngdekraft

TID: 23/10, 1 onsdag, kl. 19.30-21.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Sofie Marie Koksbang,
postdoc i teoretisk astrofysik, Syddansk
Universitet

Vi har alle sammen en fornemmelse af, hvad tyngdekraften er for noget, og nogle husker måske Newtons tyngdelov fra skoletiden. Men der er langt fra Newtons flere hundrede år gamle idé til den moderne forståelse af tyngdekraften, nemlig Einsteins generelle relativitetsteori, der beskriver en firedimensionel rumtid, der både krummer og bølgler. Newtons og Einsteins teorier gav os en forståelse af alt fra vind og vejr til planeternes baner omkring Solen og sågar universet selv. Men vores forståelse af tyngdekraften er stadig mangelfuld, og tyngdekraften holder i sin uløste gåde nøglen til at svare på fysikkens allerstørste spørgsmål. Forelæsnningen er baseret på Tænkepause-bogen 'Tyngdekraft' (Aarhus Universitetsforlag 2022).

2423-304

Nok om mig – med Vincent F. Hendricks

TID: 30/10, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Vincent F. Hendricks, professor i filosofi,
Københavns Universitet

Foredraget 'Nok om mig' handler om, hvad der sker, hvis vi anskuer livet som et nulsumsspil, hvor vi enten vinder eller taber, og hvor det, som andre opnår, er noget, vi mister. Kollegaen bliver forfremmet, eller kæresten vælger at tilbringe sin fridag med sine venner – og straks spørger vi os selv og omverdenen: Hvad med mig? Hvorfor skal jeg ikke også have, når de andre får? Det væsentlige svar er: "Det handler ikke om dig!" Vincent F. Hendricks trækker på moralfilosofi, spilteori og adfærdøkonomi i en skarp og bidende kritik af hvad-med-mig-tankegangen, som han anser for at være en perverteret form for egoisme med gunstige vilkår her i digitaliseringens og forbrugerdemokratiets æra. Men der er en vej ud. Den kræver et nysgerrigt opgør med os selv og en erkendelse af, at det hele ikke handler om mig! Det handler om os! Aftenen tager udgangspunkt i bogen 'Nok om mig' (Politikens Forlag), der kan købes i forbindelse med foredraget.

2423-116

Nazisternes sidste tilflugt

TID: 9/10, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Hans Christian Davidsen,
forfatter og kulturredaktør, Flensborg Avis

Tysklands betingelsesløse kapitulation den 8. maj 1945 regnes sædvanligvis for afslutningen på 2. verdenskrig i Europa. Men Det Tredje Rige havde faktisk et to uger langt efterliv lige syd for den dansk-tyske grænse. Som hovedsæde for en nazistisk regering ledet af admiral Karl Dönitz blev Flensborg tilflugtssted for mellem 2.000 og 3.000 nazister, som havde forladt deres poster i de sidste uger af krigen – herunder topfigurer som Heinrich Himmler og Auschwitzkommandanten Rudolf Höss. I Flensborg gik de under jorden eller blev udstyret med nye identitetspapirer for at kunne fortsætte flugten ud af Europa. Samtidig fortsatte Dönitzstyret nådesløst med at henrette unge, menige soldater for faneflugt, på trods af at krigen i Europa var forbi. Vær med, når Hans Christian Davidsen, forfatter til bogen 'Nazisternes sidste tilflugt' (Forlaget Hovedland), fortæller om de dramatiske uger i Flensborg efter den tyske kapitulation.

2423-114

Hvad enhver bør vide om filosofi

TID: 23/10, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

For de gamle grækere opstod filosofien af en beundrende undren over den verden, de levede i. Denne undren er ikke kun forbeholdt filosofferne, men vedrører alle mennesker til alle tider. Selv de mest grundlæggende filosofiske spørgsmål er spørgsmål, som vi alle nok har undret os over på et tidspunkt i vores liv: Hvad er det for en verden, jeg lever i? Hvilket slags menneske bør jeg være? Deler andre min erfaring? Hvad er det rigtige at gøre? Få svar på disse spørgsmål og mange flere, når udvalgte filosoffer danner grundlaget for en introduktion til filosofiens væsentligste discipliner og vigtigste tanker.

23/10: Det værende: Platon, Aristoteles og Thomas Aquinas. Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet

30/10: Erkendelse: René Descartes, David Hume og Immanuel Kant. Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet

06/11: Det, der viser sig: Martin Heidegger, Hannah Arendt og K.E. Løgstrup. Peter Aaboe Sørensen, adjunkt i idéhistorie, Aarhus Universitet

13/11: Eksistens: Søren Kierkegaard, Friedrich Nietzsche og Simone de Beauvoir. Tone Grosen Dandanell, cand.mag. i filosofi

20/11: Det logiske: Aristoteles, Gottlob Frege og Ludwig Wittgenstein. Lars Bo Gundersen, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

27/11: Det gode og det rigtige: Aristoteles, Immanuel Kant og Bernard Williams. Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

2423-240

Forstå verden – med historien

TID: 23/10, 4 onsdage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Historien er en uudværlig erfaring, når vi prøver at forstå de forandringer, der sker i verden i dag: Hvorfor er det amerikanske demokrati i krise? Er Kina på vej til at blive en ny stormagt? Hvorfor har Rusland invaderet Ukraine? Og hvad foregår der egentlig på det afrikanske kontinent i dag? Vær med, når en række eksperter tager os med til nogle af de lande og områder i verden, der i dag undergår historiske forandringer, og giver deres bud på, hvilke begivenheder og udviklinger i deres fortid det er afgørende at kende til for at forstå nutiden.

23/10: USA. Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier

30/10: Kina. Mette Thunø, lektor i kinastudier, Aarhus Universitet

06/11: Mellemøsten. Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

13/11: Rusland og dets naboer. Niels Bo Poulsen, militærhistoriker og leder af Institut for Strategi og Forsvarsstudier, Forsvarsakademiet

2423-091

Tre værker du bør kende

TID: 23/10, 3 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

Verden er beriget med litterære mesterværker, filmiske perler og interessante kunstværker. Det er umuligt at nå omkring dem alle, så hvilke værker skal man give sig i kast med først? Over tre aftener vil tre eksperter give dig deres bud på tre værker, du bør kende. Vær med, fordi du ikke ved, hvor du skal starte, fordi du er gået i stå, fordi du mangler inspiration til nye værker, eller fordi du vil udfordres.

23/10: Tre film, du bør se. Jakob Isak Nielsen, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet

30/10: Tre kunstværker, du bør kende. Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

06/11: Tre bøger, du bør læse. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

2423-102

Temaaften om Michael Kvium

TID: 23/10, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie

Michael Kviums værker har givet anledning til mange diskussioner siden debuten i 1980'erne. Med sine forvrængede menneskefigurer og ildevarslenende scenarier har han skabt et genkendeligt univers, som de færreste helt kan ignorere. Denne aften vil ph.d. i kunsthistorie Kamma Overgaard Hansen præsentere Kviums kunst med afsæt i temaerne blindhed, karikatur, katolicisme og forfald. Alle temaer, der går igen gennem Kviums lange oeuvre og er med til at cementere hans særlige status i nyere dansk kunsthistorie. Når overskriften er Michael Kvium, vil aftenen uundgåeligt stå i maleriets tegn. Men Kvium vil også blive præsenteret som tegner, grafiker, billedhugger, performer og filmmager.

2423-533

Universets gåder

TID: 30/10, 4 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Hvad kom før Big Bang? Hvor kommer den kosmiske stråling fra? Hvordan opstår gammaglimt? Og hvilke gåder gemmer asteroider på? Selvom kompetente videnskabsmænd gennem historien har dedikeret hele deres liv til at løse universets mange gåder, er der stadig flere spørgsmål end svar. Og det er måske ikke så underligt, når man tænker på, at universet er 13,7 milliarder år gammelt og fyldt med mere end 100 milliarder galakser. Hver dag er der danske forskere, der forsøger at komme lidt tættere på en løsning af gåderne.

30/10: Universets oprindelse. Ole Eggers Bjælde, astrofysiker og museumsinspektør, Science Museerne, Aarhus Universitet

06/11: Kosmiske stråler. Jens Olaf Pepke Pedersen, seniorforsker i klimaaendringer, DTU Space

13/11: Gammaglimt. Johan Peter Uldall Fynbo, professor i astrofysik, Niels Bohr Institutet

20/11: Solsystemet. Frederik Würtz Sørensen, kandidatstuderende i astrofysik, Aarhus Universitet

2423-105

Skriv lettere end du tror

TID: 9/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISER: Maria Larsen, journalist, kommunikationsrådgiver og forfatter, Mellem Linjerne

Skriver du dig frem til budskabet i din tekst? Eller har du overblik over det, inden du sætter dig til tastene? Uanset hvordan du arbejder, kan du få det lettere og sjovere med at skrive. At skrive er et håndværk, alle kan blive bedre til. Ved at blive bevidst om tre vigtige faser fra blankt papir til færdig tekst: Tænk + Skriv + Rediger kan du komme til at skrive hurtigere og bedre. Gennem oplæg og øvelser får du indblik i de enkle og konkrete redskaber til alle faser af skriveprocessen. Dagen er relevant for alle, der gerne vil have inspiration til at skrive hurtigere, få det sjovere undervejs og skrive tekster, der fanger, uanset om det er mails, notater, nyhedsbreve, artikler eller rapporter.

2423-106

God vejrtrækning: En vej til mental sundhed

TID: 9/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

Stress og angst kan ramme alle i både små og store doser. Men vidste du, at evolutionen har udstyret os alle med en 'stopknap', der kan dæmpe stress og øge mental sundhed? Det handler om din vejrtrækning. Ved at fokusere på vores vejrtrækning kan vi aktivere kroppens naturlige beroligelsessystem og reducere 'kamp-eller-flugt'-responsen. Bliv klogere på, hvad der sker i hjernen, nervesystemet og kroppen, når vi er stressede, og hvordan bevidst vejrtrækning kan være en nøgle til øget mental sundhed. Prøv forskellige vejrtrækningsøvelser, og hør, hvordan teknikkerne kan integreres i dagligdagen, både som reaktion på akut stress og som en forebyggende praksis.

2423-005

Tredje generations coaching

TID: 9/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISER: Reinhard Stelter, professor i coaching- og sportspsykologi, Københavns Universitet, og gæsteforsker på CBS/ Master of Public Governance

Ønsker du at få indblik i den nyeste og banebrydende udvikling inden for coaching, og er du parat til at tænke dialoger og samtaler på en ny måde? Coaching er blevet et betydningsfuldt redskab i hverdagen, fordi samfundet hele tiden stiller nye krav til kompetenceudvikling, læring, ledelse samt team- og organisationsudvikling. Coaching kan hjælpe til at skabe ny viden og mestring af sociale forhandlinger. Dagen dykker ned i coaching og coachingpsykologiens verden og beskæftiger sig med aktuel samfundsforskning, nye læringsteorier og diskurser om det personlige lederskab.

Tag med til Hearts & Minds Festival i Aarhus 27-29/9, og hør bl.a. lektor i klinisk børne-psykologi Sonja Breinholst, tale om angst som livsvilkår og som lidelse. Se side 34.

LÆS MERE OM SONJAS FORSKNING I ARTIKLEN PÅ SIDE 32.

2423-216

Myter – den moderne genlyd af gamle fortællinger

TID: 20/11, 1 onsdag, kl. 17:15-19:00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Karen Bek-Pedersen, ph.d. i kulturhistorie, forfatter og ekstern lektor, Aarhus Universitet

Myter kan være sjove og underholdende, men er de egentlig troværdige eller blot farverige fortællinger? Ordet 'myter' henviser ikke kun til fejlagtige og farverige forestillinger, men også til fortællinger om, hvordan verden hænger sammen og er opstået. Måske kender du til myterne om de olympiske guder i græsk mytologi, Thors hammer eller om Moses, der delte vandene. Selvom myterne ofte er urgamle, er de fortsat relevante for os i dag og påvirker vores kulturer, identiteter og selvforståelser. Bliv klogere på myter, på hvordan de opstår, og hvorfor vi bør tage dem alvorligt – uanset hvor gamle de er.

2423-385

Litteraturterapi – magien ved at læse og skrive

TID: 4/12, 1 onsdag, kl. 17:15-21:15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Karen Margrethe Schifter Kirketerp, cand.psych. aut.

Litteratur er et enestående medie med en helt særlig kraft til at overskride grænser og udvide livsverdener. Vi reagerer og oplever følelser, i takt med at vores øjne glider over ordene. Litteraturen kan vise os ting, vi ellers ikke ville have oplevet. Med det blanke papir kommer også en unik mulighed for at undersøge og placere vores egne indre verdenskort og skabe en mulig 'verbal kremation' af svære oplevelser. Inden for psykologiens verden viser forskning, at litteratur bl.a. kan medvirke til stressforløsning, styrket analytisk tænkning, udvidet selvforståelse og -refleksion samt øget empati. Denne aften dykker vi ned i nogle af de psykologiske aspekter og effekter ved at læse og skrive litteratur.

Folkeuniversitetets
undervisning
foregår på AU,
Campus Herning,
Birk Centerpark 15

– MEDMINDRE ANDET ER ANGIVET. SE LOKALE PÅ FUUAU.DK

Viden
Skaber

Hvordan forandrer kunstig intelligens vores arbejdsliv og arbejdsmarked?

Kunstig intelligens kan bruges på utallige måder og kommer derfor til at påvirke store dele af vores arbejdsmarked og arbejdsliv. Men hvordan ruster vi os til et forandret arbejdsmarked? Hvad er mulighederne og hvad er udfordringerne?

Kom til debat med **Anna Ilsøe**, lektor ved Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og Organisationsstudier, KU og **Peter Busch-Jensen**, lektor i psykologi ved Institut for Mennesker og Teknologi, RUC, når vi stiller skarpt på kunstig intelligens' betydning for vores arbejdsmarked, trivsel, kompetencer og arbejdsglæde. Videnskabsjournalist **Line Friis Frederiksen** er vært.

Holdnummer: 2423-569

Tid: 9/10, 1 onsdag, kl. 19.30-21.30

Pris: Gratis

Sted: AU, Campus Herning, Lokale 2002 (Unimerco/Tønden), Birk Centerpark 15

Gratis livestreams

Som en del af VidenSkaber kan du også se to gratis livestreams i efteråret: 'Techgiganterne vil have vores intimitet' den 30/10 og 'Kan kunstig intelligens bidrage til den demokratiske samtale?' den 13/11. Læs mere på side 7 og tilmeld dig på fuau.dk

HVORDAN FORANDRER KUNSTIG INTELLIGENS VORES SAMFUND?

Hvad kommer **kunstig intelligens** til at betyde for vores fællesskaber og tillid til hinanden? Hvordan kan kunstig intelligens bidrage til en bedre verden? Sætte skub i den grønne omstilling? Revolutionere vores sundhedsvæsen? Og hvilken betydning får kunstig intelligens for vores uddannelse og arbejde?

Læs mere om VidenSkaber, og se det fulde program på videnskabernes.dk

---

Find **podcasten** "Hvordan ved vi det?" der, hvor du lytter til dine podcasts.

Pump jern, og hold dig sund og stærk langt op i alderen

Det er umuligt at stoppe vores muskelceller i at forsvinde, når vi bliver ældre. Men gennem styrketræning kan vi påvirke størrelsen af dem, der er tilbage. Faktisk tyder det på, at styrketræning ikke blot giver mere livskvalitet, men også hærder dig, så du bedre kan komme igennem svære operationer. Og det er aldrig for sent at gå i gang.

Af Jeppe Kyhne Knudsen

Forestil dig, at du skal opereres. Operationen er ufarlig, men efterfølgende er du sengeliggende i flere uger. Når du ikke bevæger dig, forsvinder muskelmassen i din krop temmelig hurtigt. På blot en uge har du mistet omkring fem procent af din muskelmasse. Hvis du er ung og frisk, er det ikke noget problem. Men er du oppe i årene, kan det være svært at få genskabt det tabte. For jo ældre vi bliver, desto færre fungerende muskelceller har vi tilbage. Med alderen skal de få tilbageværende celler klare et større og større læs. Derfor er det vigtigt at holde musklerne i god form, og det er aldrig for sent at begynde ifølge Casper Søndénbroe, der er postdoc i sund aldring ved Københavns Universitet.

"Når man sætter yngre og ældre til at lave den samme træning, har det omtrent lige stor effekt. Mange steder hersker der en idé om, at når man har nået en vis alder, er det for sent. Men det er forkert," siger han og fortsætter: "Faktisk er der tegn på, at styrketræning ikke blot giver mere livskvalitet, men også hærder dig, så du bedre kan komme igennem svære operationer."

MUSKELTAB BEGYNDER ALLEREDE I 30-40-ÅRS ALDEREN

Selvom vi mennesker lever længere og længere – de fleste bliver omkring 80 år i Danmark – begynder vi allerede at miste muskelmasse i løbet af 30'erne.

"I gennemsnit mister vi 20 procent af vores muskelmasse, fra vi er 25 år til vi bliver 80 år. De første mange år går det dog temmelig langsomt," forklarer Casper Søndénbroe og uddyber: "Når vi er i 30'erne, er tabet af muskelmasse meget lille. Men fra 60-års alderen ryger tempoet i vejret. Her mister vi omkring 0,5 til 1 procent af vores muskelmasse hvert eneste år. Og i 70'erne og 80'erne går det endnu hurtigere."

Grunden til, at vi mister muskelmasse, skal imidlertid ikke findes i musklerne, men i vores nerveceller. I takt med at de dør, dør muskelcellerne nemlig også.

"Med alderen mister vi flere og flere af de såkaldte motorneuroner. Det er nerveceller i rygmærken, der sender signal til muskelcellerne om, at de skal bevæge sig. Når muskelcellerne ikke modtager signaler, svinder de stille og roligt ind og dør," fortæller Casper Søndénbroe.

60 MINUTTER MED HÅNDVÆGTENE

Der findes ingen træning i verden, som kan forhindre motorneuronerne i at dø. Dermed kan vi heller ikke fuldstændigt undgå, at muskelcellerne forsvinder. Men vi kan styrke dem, der er tilbage.

"Du får aldrig de tabte muskelceller tilbage igen. Det er irreversibelt. Men du kan påvirke størrelsen på dem, der er tilbage. Derfor er styrketræning enormt vigtigt. Især når du kommer op i alderen," siger Casper Søndénbroe.

Han er meget interesseret i, hvor effektivt det er at træne forebyggende. Især for ældre mennesker.

"Vi kalder området for præhabilitering. Vi tænker det som et vigtigt supplement til rehabilitering. Meget tyder nemlig på, at patienter nemmere kommer på benene efter en operation, fordi de simpelthen har nogle stærkere muskelfibre," siger han og fortsætter: "60 minutters styrketræning tre gange om ugen ser ud til at gøre en kæmpe forskel. Ikke blot for ældre, der skal gennem operationer, men også for deres livskvalitet. Hvis vi holder vores muskler trænedes og stærke, kan vi en masse mere, når vi bliver ældre."

Oplev Casper Søndénbroe til forelæsningserne om '60+ en ny begyndelse' og 'Kom i dit livs form – styrketræning for krop og sind', se side 8 og 33, eller til vidensfestivalen Hearts & Minds i Aarhus 27-29/9 2024. Se mere på hearts-minds.dk. Festivalen er støttet af Lundbeckfonden.

FRA RUHR TIL KULTUR

Ruhrområdet er kendt for industri, men gennem århundreder har kulturen blomstret i hjertet af Europa, og nu blomstrer nye naturoplevelser. I egen luksusbus kører vi til Insel Hombroich, det mest interessante kunstmuseum i Europa med skulpturpark og vild natur. Fra Kölner Dom til Museum Ludwig og Wallraff-Richartz-museerne får vi et billede af den store rigdom, der er samlet her. I Düsseldorf ligger Medienhafen, den nyeste arkitektur og kunstmuseerne som fx Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen. På Neanderthal museet lærer vi mere om evolutionen. Rejseleder: **Peter S. Meyer**, mag.art. i kunsthistorie.

6 dage, 25. – 30. august 2025

Pris: kr. 13.000

ARKITEKTURBIENNALEN 2025

Studieturen til Venedig vil på vandringer i byen introducere byens historie, byens enestående arkitektur, som rækker fra middelalderen til moderne tid, og Venedigs udvikling som en by bygget på lagunens vand. Som en væsentlig del skal vi besøge biennalen for arkitektur, verdens største arkitekturudstilling, hvor vi skal stifte bekendtskab med de nyeste tendenser og diskussioner inden for arkitektur.

Rejseledere: **Peter Mandal Hansen**, arkitekt og studielektor ved Arkitektskolen Aarhus, og **K. Torben Rasmussen**.

7 dage, 6. – 12. juni 2025

Pris: kr. 15.000

Studieture

Vi byder velkommen til en ny rejseform og et nyt samarbejde om rejser på stærkt fagligt fundament – vi kalder dem studieture. Altid tilrettelagt og ledet af fagligt kompetente og dedikerede rejseledere.

Studieture, ja, men til gode studieture hører også gode pauser, mad og snak. Programmet på turene er ikke mere komprimeret, end at der er tid og rum for socialt fællesskab. Der er meget at overveje efter oplæg, rundvisninger og møder med lokale eksperter. Måske opnås den største indsigt over middagsbordet eller ved cafébordet, hvor det hele lige vendes en ekstra gang.

Du kommer til at møde andre nysgerrige rejsende. Snakken går.

Så vidt muligt vil overnatningsstederne understøtte det faglige indhold, som fx når vi i Marseille overnatter på Le Corbusiers Cité Radieuse eller i Ruhrdistriktet på et 'industri-kulturhotel', dvs. en transformeret industribygning.

De første fire rejser for 2025 ses her på siderne, og som det fremgår, er kunst og arkitektur de bærende elementer. I fremtiden vil også historie, naturvidenskab og natur i videre forstand blive en del af indholdet på turene.

PROVENCES KUNST OG NATUR

Skulpturparken Château La Coste viser internationale kunstnere som Calder og Bourgeois og stor arkitektur tegnet af Tadao Ando. Tæt ved ligger Aix-en-Provence, der er Cézannes fødeby med bjerget Mont Sainte-Victoire. Byen er udnævnt til en af de smukkeste i Frankrig. Marseille byder på Le Corbusiers bydel Cité Radieuse og et samlet blik på middelhavsområdets kulturarv i MUSEM. Vi besøger Rhône-deltaets natur for at se flamingoer, og hvor Van Gogh og Gauguin arbejdede.

Rejseleder: **Peter S. Meyer**, mag.art. i kunsthistorie.

7 dage, 6. – 12. maj 2025

Pris: kr. 15.000

DET GRØNNE SPANIEN

En tur til det historisk og kulturelt interessante Nordspanien. Rejsen spænder vidt: fra de mere end 15.000 år gamle hule-malerier ved Altamira, en del af UNESCO's kulturarv, til det moderne Guggenheim museum i Bilbao.

I Oviedo besøger vi nogle af de ældste kirker i Spanien, grundlagt i 800-tallet. Byens kunstmuseum rummer bl.a. værker af El Greco, Goya, Dalí og Miró.

Vi skal opleve bjergene Picos de Europa i 1.100 m's højde ved bjergsøerne Enol og Ercina. Her begyndte man den kristne genobring af Spanien i år 722, der endte med Granadas fald i 1492. Vi får guidet rundvisning i Frank Gehrys Guggenheim museum, interessant højtråbende arkitektur.

Læg hertil maleriske landsbyer, grønne bjerge, en dramatisk kyst og store gastronomiske oplevelser, herunder en aftensmad tilberedt over åben ild.

Rejseleder: **Pia Köllner**, cand.mag. i spansk og musik.

8 dage, 6. – 13. juni 2025

Pris: kr. 16.000

Bag samarbejdet står kunsthistoriker **Peter S. Meyer**, tidligere direktør for forskellige kunstmuseer i Danmark og Norge, samt litteraturhistoriker **K. Torben Rasmussen**, tidligere direktør for Nordens Hus i Reykjavik, foredragsholder og gennem de seneste mere end 15 år ejer af KulturRetur A/S. **Folkeuniversitetet** fungerer som rejseformidler, mens KulturRetur A/S er teknisk rejsearrangør af alle rejser og alene ansvarlig for rejsernes indhold og afvikling.

Se rejserne og de udførlige dagsprogrammer på kulturretur.dk

K. Torben Rasmussen

Ejer af KulturRetur.

Litteraturhistoriker.

Forfatter til *Turen går til Island* og *Naturguide Island* (denne s.m. Jon Feilberg).

Peter S. Meyer

Mag.art. i kunsthistorie.

Forfatter til *Jan Groth. Tegninger, skulpturer og gobeliner* m.fl.

Tidligere direktør for Esbjerg Kunstmuseum, Stavanger Kunstmuseum og Trapholt. Fagredaktør for Trap Danmark.

Forår 2025

2513-211

Tankernes kraft

TID: 22/1, 6 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Mennesker tænker tusindvis af tanker hver eneste dag. Som regel kører tankerne som en indre, vanemæssig dialog, der opleves så naturlig, at vi først bliver opmærksomme på den, når vi bliver bedt om at stoppe. Og det kan være næsten umuligt at stoppe et tankemylder og tænke på 'ingenting'. Men hvilken indflydelse har den konstante strøm af bevidste og ubevidste tanker egentlig på vores hverdag, liv og helbred? En række eksperter stiller skarpt på tankerne fra forskellige perspektiver.

- 22/01: Hypnose som behandling af sygdom og lidelse.** Peder Olesgaard, forhenværende praktiserende læge
- 29/01: Placebo.** Frede Olesen, fhv. praktiserende læge og fhv. adj. professor, dr.med., Aarhus Universitet
- 05/02: Religion, spiritualitet og helbred.** Armin W. Geertz, professor emeritus i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
- 12/02: Kognitiv adfærdsterapi.** Tina Porse, psykolog, specialist i psykoterapi
- 19/02: Mindfulness, stress og hjerne.** Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet
- 26/02: Tanker og teknologi – bevægelse ved tankens kraft.** Jakob Udby Blicher, professor og overlæge, neurologisk og neurofysiologisk afdeling, Aalborg Universitetshospital

2513-149

Taknemmelighed

TID: 22/1, 1 onsdag, kl. 17:15-21:15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Jane Flarup, uddannelseskoordinator og lektor i organisationsteori, Aarhus Universitet

TAK. Tre bogstaver, der tilsammen kan give dig et bedre liv. Gennem mere taknemmelighed i dagligdagen kan du nemlig opleve øget velvære og sundhed og få stærkere relationer til andre mennesker. At sige tak til andre og føle taknemmelighed over for store og små ting er et nyt forskningsområde, som ligger i forlængelse af forskning i anerkendelse. Taknemmelighed er en del af den positive psykologi, som har fokus på det, der fungerer hos mennesker frem for psykiske dysfunktioner. Undervisningen gennemgår forskningen i taknemmelighed siden Aristoteles og frem til nutidens psykologiske forskning i trivsel og livskvalitet og giver eksempler på taknemmelighedsøvelser.

2513-209

Tænkepause: Jorden

TID: 22/1, 1 onsdag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Bo Holm Jacobsen, lektor emeritus i geofysik, Aarhus Universitet

På små 200 år har mennesket formået at forstyrre stort set alle Jordens naturlige balancer, herunder klimaet, havmiljøet og biosfæren, mens over 100.000 miljøfremmede industrikemikalier flyder rundt i naturens kredsløb. Hvis vi skal passe bedre på kloden og os selv, må vi forstå Jordens enorme historie, dens naturlige systemer og de såkaldt planetære grænser. Med et tilløb på 4.567 millioner år gennem syv superkontinenter og livets udvikling, forbi forsvundne bjergkæder og supervulkaner skal vi se ind i fremtiden, hvor der ligger en billet til mindst 100 millioner år for menneskeheden, hvis vi træder klogt og varsomt på Jorden. Forelæsningsen er baseret på Tænkepause-bogen 'Jorden' (Aarhus Universitetsforlag 2023)

2513-098

Tre værker du bør kende

TID: 29/1, 3 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

Verden er beriget med litterære mesterværker, filmiske perler og interessante kunstværker. Det er umuligt at nå omkring dem alle, så hvilke værker skal man give sig i kast med først? Over tre aftener vil tre eksperter give dig deres bud på tre værker, du bør kende. Vær med, fordi du ikke ved, hvor du skal starte, fordi du er gået i stå, fordi du mangler inspiration til nye værker, fordi du vil udfordres. NB: Forelæsere, der tidligere har medvirket i 'Tre værker du bør kende', tager tre nye værker med.

- 29/01: Tre film, du bør se.** Mathias Korsgaard, lektor i film- og medievitenskab, Aarhus Universitet
- 05/02: Tre kunstværker, du bør kende.** Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør
- 12/02: Tre bøger, du bør læse.** Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

2513-148

Mental sundhed i hverdagen

— **TID:** 29/1, 6 onsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Vores mentale sundhed har stor indflydelse på vores livskvalitet og på risikoen for at udvikle psykiske lidelser. Ifølge Sundhedsstyrelsen betegner mental sundhed en tilstand, hvor man trives, fordi man udfolder og udvikler sine evner, formår at håndtere dagligdagens udfordringer og indgår i fællesskaber med andre mennesker. For at opnå mental sundhed lyder nogle af rådene bl.a., at vi skal spise sundt og varieret, vi skal sove godt, og vi skal tage en pause fra bekymringerne. Men hvad er det, vi reelt skal spise for at få overskud i hverdagen? Hvordan sørger man for at sove godt? Og hvordan slipper man bekymringerne?

- 29/01: Søvn og mental sundhed.** Ali Amidi, lektor i psykologi, Aarhus Universitet
- 05/02: Kan du spise dig tilpas?** Anne Wilhjem Ravn, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital
- 12/02: Forstå dit nervesystem, og styr uden om den usunde stress.** Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet
- 19/02: Psykisk sygdom og terapeutiske værktøjer.** Michelle Sophia Lange, autoriseret psykolog hos Klinik for PTSD og Angst, AUH Skejby. Inge Dalby Nielsen, autoriseret psykolog hos Klinik for PTSD og Angst, AUH Skejby
- 26/02: Brug hænderne, og få ro i hovedet.** Lærke Egebjerg, læge, forfatter og billedkunstner
- 05/03: Fysisk aktivitet – hvad og hvor meget skal der til?** Marina Aagaard, træningsekspert, master i fitness og træning og ekstern underviser, Syddansk Universitet

2513-137

Rusland under Putin

— **TID:** 22/1, 7 onsdage, kl. 19:30-21:15

PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

"Der er et før og efter 24. februar 2022!" Dette fyndord om Putins tragiske overfald på Ukraine, og hvad heraf fulgte for Ukraine og Rusland selv, sætter rammen for denne forelæsningsrække. Hvad ledte op til invasionen? Og hvad vil konsekvenserne være for Rusland og international politik? Hvad betyder krigen for det store antal russere bosat uden for Ruslands grænser? Ligger en del af forklaringen i den russiske selvforståelse? Får krigen mellem Hamas og Israel følger for Ruslands diplomatiske og militære optioner i Ukrainekrigen og internationalt? Vær med, når fagfolkene dissekerer Rusland under Putin.

- 22/01: Russisk selvforståelse: Fra Peter den Store til Putin.** Torben Heuer, lektor i russisk sprog, kultur og samfundsforhold
- 29/01: Putins greb om magten: Udfordringerne indadtil.** Jakob Tolstrup, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 05/02: Rusland i Mellemøsten.** Carsten Jensen, ph.d. i statskundskab
- 12/02: Ukrainekrigen og det sikkerhedspolitiske paradigmeskift i Europa.** Mette Skak, lektor emerita i statskundskab, Aarhus Universitet
- 19/02: Kina, Rusland og verdensordenen.** Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet
- 26/02: Nedstigende magt. Putins Ruslands økonomiske svækkelse.** Peter Toft, ph.d. i statskundskab og deputy director i country risk, Danmarks Eksportkredit
- 05/03: Børn og bøger i Rusland-Ukraine-krigen.** Birgitte Beck Pristed, lektor i russisk kultur, Aarhus Universitet

Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor på Forsvarsakademiet, fortæller om Kina, Rusland og forholdet mellem stormagterne.

2513-092

Hannah Arendt

TID: 19/2, 6 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Den tysk-jødisk-amerikanske filosof Hannah Arendt blev født i Tyskland i 1906, og hendes filosofi tog udgangspunkt i menneskets oplevelse af verden. I løbet af sit liv studerede hun filosofi under store, tyske tænkere som Martin Heidegger og Karl Jaspers og oplevede en krig, der konfronterede mennesket med store spørgsmål om ondskab, liv og rettigheder. Hun kom i koncentrationslejr som ung jøde, blev flygtning og fulgte senere opgøret med nazismens krigsforbrydelser under retssagen mod koncentrationslejrlederen Adolf Eichmann i 1960'ernes Jerusalem. Alle disse oplevelser gav anledning til en tænkning, der er levende forbundet med hendes eget liv, men som samtidig overskrider det rent personlige for at sige os noget universelt om, hvad det betyder at være menneske, og eksistensens vilkår.

- 19/02: Arendt og menneskets vilkår.** Thomas Schwarz Wentzer, professor i filosofi, Aarhus Universitet
- 26/02: Hannah Arendt og Martin Heidegger: Tænkning båret af ånd.** Peter Aaboe Sørensen, adjunkt i idéhistorie, Aarhus Universitet
- 05/03: Arendt, Eichmann og det ondes banalitet.** Nicolai Krejberg Knudsen, adjunkt i filosofi, Aarhus Universitet
- 12/03: Arendts kritik af menneskerettighederne.** Henrik Borup Nielsen, cand.mag. i idéhistorie og journalist, Avisen.dk
- 19/03: Arendt og totalitarismen.** Jacob Dahl Rendtorff, professor i ledelsesfilosofi, Roskilde Universitet
- 26/03: Arendt og dømmekraften.** Thomas Schwarz Wentzer, professor i filosofi, Aarhus Universitet

2513-281

Revolution i rummet

TID: 26/2, 3 onsdage, kl. 17:30-19:15
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

Ledet af Elon Musk og SpaceX er der en revolution i gang i rummet med det formål at få mennesker til Mars. Priserne for at sende ting ud i rummet er i frit fald, og inden for få år forventes prisen at være under 10 dollar per kilo. Dette vil ændre vores hverdag, på samme måde som computeren og internettet har gjort. I denne foredragsrække vil vi se nærmere på nogle af de muligheder og udfordringer, som denne nye virkelighed giver.

- 26/02: Sådan kommer du i rummet.** Christoffer Karoff, lektor i rumvidenskab, Aarhus Universitet
- 05/03: Udforskning af rummet.** Katrine Wulff Nikolajsen, ph.d. og planetforsker, Københavns Universitet
- 12/03: Rumkultur.** Cherie Jelle, kandidat i sustainable heritage management

2513-147

Viden til din hverdag

TID: 26/2, 6 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Vi bliver ofte bombarderet med gode råd om krop, sind og sundhed, men hvorfor ikke gå i dybden og få viden fra de forskere, der arbejder med emnerne hver eneste dag? Oplev en perlerække af Aarhus Universitets skarpeste forskere dykke ned i udvalgte emner inden for sundhed og psykologi, og få viden og gode råd til din hverdag. Forelæsningsrækken tager afsæt i bøger fra Aarhus Universitetsforlags bogserie 'Tænkepauser'.

- 26/02: Døden.** Asser Hedegård Thomsen, ph.d. og speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet
- 05/03: Sorg.** Mai-Britt Guldin, cand.psych. aut., specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet, samt leder af Center for Sorg og Eksistens
- 12/03: Opmærksomhed.** Emma Louise Louth, forsker i neurovidenskab
- 19/03: Sex.** Ditte Trolle, overlæge ved Center for Kønssidentitet, Aalborg Universitetshospital
- 26/03: Kaffe.** Kjeld Hermansen, adjungeret professor i human og klinisk ernæring, Aarhus Universitet
- 02/04: Alder (på letforståeligt engelsk).** Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet

FÅ VIDEN HJEM I STUEN. SE SIDE 6-7

Vi byder på gratis
livestreamede
forelæsninger

2513-271

Den retoriske værktøjskasse

TID: 5/3, 6 onsdage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

De fleste kender det. Argumenterne snubler over hinanden, og ordene kommer ikke ud over rampen. For formidlingens kunst er mere end overlevering af viden. Men hvordan mestrer man formidling, der fænger? Bliv klogere på alt fra kropssprogets indflydelse på kommunikationen til den gode argumentations grundtrin, når vi åbner op for en værktøjskasse fuld af retoriske hjælpemidler. Vi sætter fokus på, hvad forberedelse gør for din præsentation, det gode skriftsprogs betydning for teksten, stemmeføring i mundtlige præsentationer og fortællinger, der gør en forskel. Få et grundigt indblik i kommunikationens forskellige facetter og en række konkrete redskaber til at blive en bedre kommunikatør.

05/03: Introduktion til retorikkens verden. Christina Matthiesen, ph.d. lektor i retorik, Aarhus Universitet

12/03: Retorisk argumentation . Solveig Larsen Kolstad, ph.d. studerende i retorik, Aarhus Universitet

19/03: Fortællinger som værktøj. Stefan Iversen, lektor i nordisk sprog og litteratur og retorik, Aarhus Universitet

26/03: Forberedelse, der fremmer dit nærvær. Linda Greve, ph.d. og leder af VIA Uddannelsesakademi

02/04: Kropssprogets betydning – om præstation, stemmebrug og nervøsitet. Linda Greve, ph.d. og leder af VIA Uddannelsesakademi

09/04: Brug din stemme. Hanne Smith Pedersen, cand. mag. i retorik og musik samt ekstern lektor, Københavns Universitet

2513-048

Den gode hukommelse

TID: 19/3, 4 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Hukommelsen er en helt afgørende forudsætning for vores liv og derfor også for vores arbejdsliv. Vi bruger hukommelsen, når vi skal huske vores arbejdsopgaver, og når vi vurderer, hvilken måde vi skal udføre dem på. Vi bruger også hukommelsen, når vi skal huske, hvad der blev sagt til møder, og hvad navnene er på vores kollegaer, kunder eller klienter. Med andre ord bruger vi hukommelsen hele tiden. Men hvad er hukommelse, og kan man tale om, at der er flere slags? Hvordan fungerer hukommelsen, og hvad sker der med den, når vi bliver ramt af stress eller bliver ældre? Kan vi lære at aflaste hjernen, og kan det optimere vores hukommelse? Og hvad sker der egentlig i hjernen, når vi lærer, og når vi glemmer?

19/03: Introduktion: Hvordan fungerer hukommelsen? Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

26/03: Aflast din hjerne, og styrk din hukommelse. Peter Thybo, master i læreprocesser, PD i alm. pæd., fysioterapeut, certificeret specialist i arbejdsliv samt CEO i SundhedsUniverset.com

02/04: Stress og hukommelse. Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

09/04: Aldring og hukommelse. Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

2513-121

Nordisk litteratur og kunst

TID: 29/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Denne dag rejser vi til seks nationer i Norden: Færøerne, Norge, Sverige, Island, Finland og Grønland. Vi ser tilbage på den skriftlige tradition, der udspringer af giganter som Halldor Laxness, Knut Hamsun og William Heinesen og lander oppe i den spændende litteratur fra det nye årtusinde. Hvad har tendenserne været, og hvad har farvet de enkelte nationers litteratur lidt længere tilbage i tiden og frem til nu? Er der noget, der er specifikt for den enkelte nation, og er der omvendt noget særligt, der farver den nordiske litteratur som helhed og adskiller den fra den øvrige verdens litteratur? Endelig danner den nationale billedkunst et visuelt bagtæppe for forelæsningsne, og undervejs skal vi også se på nogle store nationale billedkunstnere.

2513-101

Temalørdag om projektledelse

TID: 29/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISER: Michael Breum Ramsgaard, lektor i entreprenørskab, VIA University College

At varetage opgaven som leder af projekter og samtidig have ansvaret for projektorganisering og -styring er ofte et komplekst arbejde. Projektstyringsværktøjer kan støtte projektledere, projektteams og projektdeltagere til bedre at udvikle og styre projekter af enhver karakter og størrelse. Til forelæsningsne får du viden om teorier, begreber og metoder inden for grundlæggende projektledelse, som du kan overføre direkte til dit arbejde. Du vil lære at anvende projektanalyser og projektstyringsværktøjer, så du kan få et bedre overblik over dit projekt, blive bedre til uddelegering af arbejdsopgaver og opnå større fokus på detaljerne i projektet.

2513-046

Visdommens rum

TID: 29/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Anders Dræby, ph.d., filosof og forfatter

I dag har vi en højere levestandard end nogensinde før, men samtidig har vi gennem årtusinder fjernet os fra de åndelige rødder og essentielle sider af tilværelsen. Selvom vi har materiel velstand og sikkerhed, er tiden også præget af stigende rodløshed og fremmedgørelse, og stadig flere af os begynder at længes efter noget større. Efter at finde hjem og høre virkelig til. Få indblik i en åndelig visdom, som rummer universelle indsigter, der for længst er blevet fortrængt af vores moderne liv, men som vi paradoksalt nok har mere brug for end nogensinde.

2513-300

Cykeltur og byvandring gennem Hernings historie

TID: 22/4, 4 tirsdage, kl. 16.30-18.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

STED: Se mødesteder på fuau.dk

Vi skal på byvandring med eksperter fra Museum Midtjylland og høre om, hvordan Herning har udviklet sig fra en lille landsby i starten af 1800-tallet til at være hedens hovedstad for handel og handel. Om fremvæksten af tekstilindustrien, der samtidig har trukket et kunstnerisk miljø med sig, da mange fabrikker så kunsten som en ny måde at udtrykke sig på. Vi går gennem det besatte Herning og får indblik i modstandsbevægelsen, jernbanesabotage og det tyske hovedkvarter. Vi hopper også på cyklen og hører om bl.a. jernalderhøvdinger ved Tjørring og vikingerne ved Høing. Cykelturen er ca. 12 km. Man medbringer selv cykel.

22/04: Det eksplosive Herning. Jesper Meyer Christensen, samlingschef og museumsinspektør, Museum Midtjylland

29/04: Arkæologisk cykeltur: Rundt om søerne. Martin Winther Olesen, museumsinspektør, Museum Midtjylland

06/05: Det besatte Herning. Jesper Meyer Christensen, samlingschef og museumsinspektør, Museum Midtjylland

13/05: Det vilde Herning. Jesper Meyer Christensen, samlingschef og museumsinspektør, Museum Midtjylland

2513-248

Specialstyrker og -operationer i 2. verdenskrig

TID: 5/2, 3 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Nutidens specialstyrker – britiske SAS og amerikanske Navy SEALs – kan føre deres historie tilbage til 2. verdenskrig. Her opstår der et behov for egentlige elitestyrker, fordi man skal bage fjendens linjer og hente efterretninger, foretage sabotage eller støtte større operationer. Hør om den militærhistoriske udvikling af specialstyrker i 2. verdenskrig og om udvalgte operationer fra bl.a. britiske SAS og SBS, amerikanske Rangers, tyske Brandenburger Regiment og italienske Decima Flottiglia MAS. Vi dykker bl.a. ned i Operation Flipper i 1941, hvor man forsøger at myrde Rommel, og operationerne bag de tyske linjer under felttoget i Normandiet.

2513-272

Danmarks fremtid

TID: 12/3, 5 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Pandemi, krig, klimaforandringer og integration. Det er blot nogle af de store aktuelle udfordringer, som vi skal navigere i for at sikre et godt udgangspunkt for de kommende generationer. Hvordan når vi vores klimamålsætninger? Hvilke konsekvenser har krigen i Ukraine for dansk sikkerhedspolitik? Fem eksperter peger på nogle af de vigtigste dagsordener, der kommer til at præge fremtidens Danmark.

12/03: Demokrati. Peter Munk Christiansen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

19/03: Sundhed. Lars Thorup Larsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

26/03: Klima. Bente Halkier, professor i sociologi, Københavns Universitet og medlem af Klimarådet

02/04: Sikkerhedspolitik. Rasmus Brun Pedersen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

09/04: Integration og udlændingepolitik. Live Bjerre, adjunkt i statskundskab, Aarhus Universitet

2513-173

Danske ekspeditioner til Arktis

TID: 29/3, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 275 kr., studerende 135 kr.

UNDERVISER: Bent Nielsen, ph.d., seniorforsker og tidl. direktør for Arktisk Institut

Danmark har en lang og spændende relation til Grønland og det øvrige Arktis. Forelæsningsene fortæller om tre ekspeditioner: Danmark-Ekspeditionen (1906-08), hvor den sidste del af Grønland blev opdaget og kortlagt – og hvor Mylius-Erichsen, Brønlund og Hagen mistede livet. 5. Thule-Ekspeditionen (1921-24), som under ledelse af Knud Rasmussen besøgte alle inuit fra Grønland over Canada og Alaska til Tjukotka i Rusland – og indsamlede omfattende viden om disse folks kulturer. Og til sidst Danske Tjukotka Ekspeditioner (1998-2018), hvor dagens forelæser – som en slags fortsættelse af Knud Rasmussens besøg – har opholdt sig blandt yupiget/inuit i det allernordøstligste Rusland. Undervejs trækkes der tråde til en større storpolitisk sammenhæng.

Få meget viden
på en enkelt aften

HVERT SEMESTER BYDER PÅ MANGE
HOLD PÅ BARE EN ENKELT AFTEN

2513-165

Thor Heyerdahl og Kon-Tiki

TID: 2/4, 1 onsdag, kl. 17.15-20.15

PRIS: 275 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Mads Ravn, forskningschef og museumsinspektør, VejleMuseerne

"Grænser? Jeg har aldrig set nogen, men jeg ved, de findes i nogle folks hoveder", har Thor Heyerdahl sagt. Han startede allerede i 1937 som specialestuderende i zoologi i Oslo med at bosætte sig på en lille ø i Fransk Polynesien i et år sammen med sin kone Liv. Her fik han idéen til, at der kunne have været kontakt fra Amerika. Heyerdahl var en af de første, der gennemførte eksperimenter med fortiden – såkaldt eksperimental arkæologi – ved at sejle den lille Kon-Tiki-balsatræetømmerflåde ud over Stillehavet. Efter heftig diskussion med flere anerkendte arkæologer besluttede han sig for at bevise, at Polynesiens befolkning godt kunne have kommet fra Amerika. Tag med på ekspedition, og hør om Heyerdahls spændende liv og opdagelser.

2513-138

Islams historie – fra oprindelsen til i dag

TID: 9/4, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: John Møller Larsen, ph.d. i religionsvidenskab

Islam er i dag verdens andenstørste religion. Fra Atlanterhavet strækker den muslimske verden sig som et bælte gennem Afrika, Mellemøsten og Asien til Stillehavet. Men hvordan opstod religionen islam? Hvordan gik islam fra at være en mindretalsreligion på Den Arabiske Halvø til at etablere sig i enorme territorier? Hvorfor blev islam spaltet i to store retninger: sunni- og shi'a-islam? Hvordan har muslimer forholdt sig til udfordringen fra den vestlige verden fra 1800-tallet og frem til i dag? Og hvordan kan vi forstå den nyeste tids radikale islamisme? Det er nogle af de spørgsmål, denne forelæsning vil forsøge at besvare.

2513-150

Det hele menneske – at lægge år til livet og liv til årene

TID: 9/4, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Peter Thybo, master i læ-reprocesser, PD i alm. pæd., fysioterapeut samt certificeret specialist i arbejdsliv

I takt med en stigende kompleksitet i sygdoms-udviklingen i Danmark er vi nødt til at se det særlige og unikke i det enkelte menneskes livssituation for at kunne hjælpe bedst muligt. Det vil give bedre sundhed og trivsel – både fysisk og mentalt. Derfor er begrebet 'det hele menneske' mere relevant end nogensinde før. Denne aften præsenteres en ny model for 'det hele menneske' med fokus på, hvordan man kan fane menneskers komplekse livssituationer, håb og drømme samt skabe en effektiv og empatisk indsats, der styrker handlekompetence og evner til at mestre eget liv. Forelæsningen bygger på bogen 'Det hele menneske. Lup på sundhedspædagogik i praksis' (Hans Reitzels Forlag).

26.-27. APRIL 2025

Weekend på Sandbjerg Gods

Som landsdel på kanten af det danske rige gemmer Sønderjylland på en stor og dramatisk historie, der ud over betydningen for lokale forhold har spillet en afgørende rolle for Danmarks historie og har perspektiver ud i Europa. Vi dykker ned i historien i weekenden 26.-27. april 2025, hvor Folkeuniversitetet traditionen tro rykker ind på Sandbjerg Gods ved Sønderborg. I en blanding af gods- og højskolestemning byder weekenden på spændende foredrag krydret med musik og fællesspisning.

Vi er i fuld gang med at sammensætte weekendens program. Send en mail til info@fuau.dk, så sender vi programmet til dig, når det er færdigt. Og husk at sætte kryds i kalenderen!

EN FESTIVAL OM HJERNEN

HEARTS & MINDS VIDENSFESTIVAL

27.–29. SEPTEMBER

Velkommen til årets vidensfestival om hjernen. Der findes utallige gode grunde til at passe godt på hovedet og give hjernen ekstra opmærksomhed. Ofte er det først, når udfordringen rammer – hukommelsen svigter eller en hjernerystelse sætter livet på pause – at vi virkelig mærker, hvor central hjernen er.

Hjernen har en bemærkelsesværdig evne til at ændre og tilpasse sig igennem hele livet. Denne evne gør det bl.a. muligt for os at lære nye færdigheder og komme os efter skader. Så hvordan fungerer hjernen egentlig? Hvad skal der til for at give hjernen og sindet de bedste betingelser? Både i hverdagen, og når hjernen bliver syg? Hvordan påvirker fysisk aktivitet, søvn eller kunstig intelligens os? Og hvor langt er forskerne i jagten på at løse de gåder, som vi stadig mangler svar på?

Glæd dig til en sanselig weekend 27-29/9 på Dokk1 fyldt med foredrag, samtaler, workshops, musik og fysisk aktivitet med førende forskere, forfattere, musikere og mange andre.

Rigtig god fornøjelse!

Festival i
Aarhus om
HJERNEN

Festivalen er støttet af:

 **LUNDBECK
FONDEN**

PROGRAM AARHUS

FREDAG

27. SEPTEMBER

Hjerne og krop i topform

Fysisk aktivitet er ikke kun fordelagtigt for kroppen. Bevægelse påvirker også hjernen og din mentale sundhed. Men hvilke aktiviteter er bedst? Træning af kredsløbet, muskelstyrke, motorik og smidighed har vidt forskellige fysiske og mentale fordele. Vælg derfor motion med både hjertet og hjernen, og styrk kondition, kognition og koncentration. Træningsekspert **Marina Aagaard** fortæller om træningsvalg på makroniveau og guider til mikroaktiviteter, hvor du i løbet af ingen tid får rørt hjernen og kroppen. Foredraget tager afsæt i ny viden om sundheds- og præstationsfremmende fysisk aktivitet og træning samt restitutionsfremmende pauser og hvile.

HOLD-NR.: 2421-514**TID:** Fredag 27/9, kl. 15.00-16.30**STED:** Dokk1, Lille Sal**PRIS:** 50 kr.

Parkinsons sygdom i et nyt lys

Parkinsons sygdom er en af de mest almindelige neurologiske sygdomme i Danmark, og op imod 12.000 danskere lider af sygdommen. Den uhelbredelige sygdom er bedst kendt for bevægelsesforstyrrelser som rysten, langsomme bevægelser og usikker balance. Sygdommen starter dog meget tidligere med forskellige mere diffuse symptomer som depression, søvnforstyrrelser og forstoppelse. Et nyt fokus på netop de tidlige forandringer samt kliniske behandlingsforsøg giver håb om tidlig diagnostik og behandling af sygdommen. Få indblik i den nyeste viden om Parkinsons sygdom med professor i biomedicin og forskningsleder **Poul Henning Jensen** fra Aarhus Universitet.

HOLD-NR.: 2421-513**TID:** Fredag 27/9, kl. 15.30-16.30**STED:** Dokk1, Store Sal**PRIS:** 50 kr.

Silent groove – musik på hjernen

Musik og bevægelse hænger uløseligt sammen. Hjernebølger resonerer i takt med omgivelserne og muliggør mange former for synkron aktivitet, fx dans. Hjerneforsker **Cecilie Møller** gør os klogere på sammenhængen i et speedforedrag. Efterfølgende skal vi mærke det på egen krop og hjerne, når vi med høretelefoner på skyder weekenden i gang med en omgang Silent Groove i selskab med danseinstruktør, psykomotorisk terapeut og afspændingspædagog **Ditte Liv B. Lauridsen**.

HOLD-NR.: 2421-470**TID:** Fredag 27/9, kl. 17.00-18.00**STED:** Dokk1, Udsigten**PRIS:** 50 kr.

Psykedelisk terapi og musik til sindet

Psykedeliske stoffer som psilocybin, meskalin og LSD har fået en renæssance i forskningsverdenen efter mange års forbud. Studier viser, at stofferne kan have positive effekter på lidelser som depression og angst. Psykedelisk terapi kombinerer brugen af psykedeliske stoffer med terapeutiske samtaler, og ofte er sessionerne ledsaget af musik, som spiller en central rolle. I 2023 udgav musiker og komponist Rumpistol, Jens Berents Christensen, albummet 'Going Inside' – skabt specielt til psykedelisk terapi og indre rejser. Bliv klogere på den nyeste forskning i psykedelisk terapi og musikkens påvirkning af sindet med hjerneforsker **Mikael Palner** og komponist **Rumpistol**. Samtalen modereres af journalist **Emma Holtet**.

HOLD-NR.: 2421-520**TID:** Fredag 27/9, kl. 19.00-20.45**STED:** Dokk1, Lille Sal**PRIS:** 50 kr.

Skarp på hjernen

Hver eneste dag skal vi huske, lære og navigere i en verden fyldt med informationer. Og her har vi hårdt brug for, at vores hjerne præsterer sit ypperste. Men nogle gange virker det, som om hjernen går i baglås, og vi glemmer selv banale ting. Professor i neurovidenskab og overlæge **Leif Østergaard** hjælper os igennem den nyeste viden om hjernen, hjernens funktioner og årsagerne til nogle af de hjernesygdomme, som forskerne arbejder på at forebygge. Der er også snacks, vin og musik med jazztrioen **Balthazars Karaffel** på menuen.

HOLD-NR.: 2421-526**TID:** Fredag 27/9, kl. 19.00-21.00**STED:** Dokk1, Store Sal,**PRIS:** 100 kr., studerende 50 kr. inkl. et glas vin, snacks og koncert

Vejrtrækning – få ro i sindet

Vejrtrækning handler om andet og mere end at udveksle ilt og kuldioxid. Ved at trække vejret på bestemte måder – og undgå at trække det på andre bestemte måder – kan vi aktivere restituerende processer og herved skabe ro i kroppen og åbne op til større mental klarhed – og endda til mere åbenhed og fleksibilitet i vores sociale relationer. Oplev lektor i biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab **Karen Johanne Pallesen** i samtale med journalist **Jeppe Kyhne Knudsen**.

HOLD-NR.: 2421-525**TID:** Fredag 27/9, kl. 18.00-18.40**STED:** Dokk1, Rampen**PRIS:** Gratis, men tilmelding nødvendig

Vi finder flere og flere behandlinger, hvor effekten primært skyldes placebo

Ofte er forventningen om, at vi skal opereres eller behandles, nok til, at vi får det bedre. Faktisk er lægerne begyndt at holde igen med nogle typer behandlinger, fordi de primært virker gennem en placeboeffekt.

Af Jeppe Kyhne Knudsen

Parkinsons sygdom er en forfærdelig lidelse. Patienterne ryster voldsomt på hænderne, og mange oplever enormt smertefulde muskelkrampe, i takt med at sygdommen udvikler sig.

Heldigvis findes der medicin, som virker – men desværre ikke på alle. For den sidste gruppe uheldige patienter blev der i 1987 opfundet en ny form for behandling kaldet deep brain stimulation.

Ved at indoperere en lille elektrode i patientens hjerne kunne forskerne ved et tryk på en knap aktivere apparatet og sende små elektriske signaler ud i de dele af hjernen, der var særligt ramt af sygdommen.

Siden har mere end 40.000 patienter verden over modtaget behandlingen, men ifølge professor i neurovidenskabelig psykologi Lene Vase fra Aarhus Universitet tyder noget på, at effekten i høj grad kan skyldes forventningen om en bedring.

"Vi ved, at behandlingen reducerer Parkinsonspatienternes symptomer som eksempelvis rysten på hænderne. Men hvis man siger til folk, at man har tændt for apparatet uden at gøre det, opnår de alligevel en bedring. Siger man omvendt, at man har slukket uden at gøre det, oplever patienterne en forværring," forklarer hun og uddyber:

"Spørgsmålet er, hvor stor en del af effekten, der skyldes forventningen om en effekt, og hvor meget der reelt skyldes de elektriske signaler i hjernen. Noget tyder på, at placebo spiller en stor rolle."

KENDER VI VORES MEDICIN GODT NOK?

Det er ikke uden risiko at få opereret en elektrode dybt ind i hjernen. Når lægerne alligevel gør det, er det derfor vigtigt, at de er sikre på, at der er en reel effekt. Det princip gælder ikke blot behandling af Parkinsons, men også en lang række andre sygdomme.

Nogle gange er tingene dog ikke, som de ser ud til at være. Et præparat eller en behandling virker måske primært, fordi patienterne føler, at de bliver hørt, set og er i trygge hænder,

og dermed får tiltro til, at deres situation kan ændres, forklarer Lene Vase.

Som professor i neurovidenskabelig psykologi med speciale i placeboeffekter er hun en af de forskere i Danmark, der ved aller mest om at teste nye behandlinger. Og hun ser ofte, at placeboeffekten er lige så stor som den aktive effekt.

"I mange år opererede lægerne knæ og skuldre, fordi patienterne oplevede en bedring efter operationen. Men i dag er man blevet mere varsom," siger hun og fortsætter:

"Meget tyder nemlig på, at den aktive effekt ikke altid overstiger placebo-effekten, og så er spørgsmålet, om man behøver at sætte patienten under kniven for at opleve en lignende effekt."

BRUG FOR NYE MÅDER AT UNDERSØGE PLACEBO-EFFEKTER PÅ

Ligesom vi kan tage fejl af, om nye behandlinger har en reel effekt eller udelukkende skyldes placebo, skyder placeboforskningen også sommetider forbi.

Ofte regner patienterne nemlig ud, om de får den rigtige behandling, eller om de er en del af kontrolgruppen, forklarer Lene Vase.

"Ved forsøgene med elektroden i hjernen kunne patienterne ofte mærke en kildren, når de modtog behandlingen. Andre patienter regner ud, at når de mærker nye bivirkninger, har de fået den rigtige medicin," siger hun og understreger:

"Det er et problem, og det skævvrider resultaterne. Der er derfor brug for nye måder at undersøge for placeboeffekter på. Ikke blot for at vi forskere kan blive klogere på fænomenet, men især for patienternes skyld – og det er noget af det, jeg arbejder på."

Lene Vase arbejder på at udvikle nye og bedre metoder til at teste for placeboeffekter. Noget hun, håber på kan give os en bedre idé om, hvilke behandlinger der har effekt, hvornår en operation eksempelvis er nødvendig, og hvornår der bør sættes ind med mindre invasive behandlinger.

Oplev Lene Vase til 'Placebo
– kan tanker og følelser helbrede?'.
Se side 30.

PROGRAM AARHUS

LØRDAG

28. SEPTEMBER

Gåden om demens – forebyggelse og behandling

Demens er en fællesbetegnelse for en række sygdomme, der medfører vedvarende svækkelse af mentale funktioner som hukommelse, tænkning og evnen til at udføre daglige aktiviteter. Alzheimers sygdom er langt den hyppigste årsag til demens, men mange andre hjernesygdomme kan ligge bag. I takt med at vi bliver ældre og ældre i Danmark, vil flere og flere danskere blive ramt af en demenssygdom de kommende år. Få indblik i den nyeste forskning i demenssygdomme med **Kristian Steen Frederiksen**, overlæge og leder af Den Kliniske Forskningsenhed på Nationalt Videnscenter for Demens, og hør, bl.a. hvad du selv kan gøre for at forebygge demens, og hvordan livskvaliteten kan forbedres for dem, der lever med demens, og deres pårørende.

HOLD-NR.: 2421-511**TID:** Lørdag 28/9, kl. 10.00-11.00**STED:** Dokk1, Store Sal**PRIS:** 50 kr.

Danseforestilling: What fires together wires together

Er vores identitet dybt rodfastet i os, eller er det muligt at omprogrammere vores selvopfattelse? Dette er spørgsmålet i den biologiske danseforestilling baseret på teorien "what fires together wires together" af psykologen Donald Hebb fra 1949. Teorien beskriver, hvordan gentagne affyringer af to nærliggende neuroner i hjernen øger effektiviteten af den specifikke neurale forbindelse. Som en ny sti, der endnu ikke er dannet, hvor hvert skridt gør det lettere for den næste tur. Forestillingen er skrevet, koreograferet og produceret af molekylærmedicinere og danser **Astrid Sten Andersen**, som opfører den sammen med danser **Lotte Bjørnholt Fink**. Komponist: **Anton Hvidtjørn**, sang: **Sidsel Sten Andersen**. NB! Forestillingen foregår på engelsk.

HOLD-NR.: 2421-472 og 2421-473**TID:** Lørdag 28/9, kl. 11.30-12.00 og igen kl. 14.30-15.00**STED:** Dokk1, Udsigten**PRIS:** 50 kr.

Placebo – kan tanker og følelser helbrede?

Kan bestemte tanker og følelser påvirke vores helbred? Placebo er oprindeligt blevet forbundet med kalktabletter og snydebehandlinger, men de sidste 20 års forskning i placeboeffekter har vist, at det er langt mere end det. Men hvordan kan troen på, at en behandling virker, have effekt på krop og sind? Og hvilken rolle spiller placeboeffektens negative modpart, nocebo, som giver negative symptomer og bivirkninger? Hvilke psykologiske og neurobiologiske mekanismer er på spil? Og hvordan kan denne viden tænkes ind i sundhedssektoren – både i godkendelse og anvendelse af behandlinger? Få indblik i den nyeste placeboforskning med professor i neurovidenskabelig psykologi, dr.med. **Lene Vase** i samtale med videnskabsjournalist **Line Friis Frederiksen**.

HOLD-NR.: 2421-509**TID:** Lørdag 28/9, kl. 11.00-11.40**STED:** Dokk1, Rampen**PRIS:** Gratis, men tilmelding nødvendig

Workshop: Skaberglæde

Verden kan larme og stresse, men når vi fordyber os i noget kreativt, bliver verden stille. Denne workshop inviterer til fordybelse i kreativt arbejde med collage, hvor vi sammen vil arbejde med processen og mærke den boble af flow, en kreativ stund kan give. Når vi opsluges, falder kroppen til ro, og nervesystemet slapper af. Fordyb dig med læge og kunstner **Lærke Egebjerg**. Du behøver ikke have erfaring eller kunne lave noget 'pænt' – det er nemlig ikke resultatet af dit kreative arbejde, som er det vigtigste, når det handler om mental sundhed.

HOLD-NR.: 2421-508**TID:** Lørdag 28/9, kl. 11.30-12.30**STED:** Dokk1, mødelokale M2**PRIS:** 50 kr.

TILMELD DIG PÅ
HEARTS-MINDS.DK

Rystet – når hjernerystelse forandrer livet

Hvert år bliver tusindvis af danskere ramt af en hjernerystelse, der sætter livet på standby. Når man lider af hjernerystelse, bliver sanserne angrebet så intenst, at selv et almindeligt hverdagsliv bliver for højlydt og for meget. Mange isolerer sig i månedsvis, mens flere kæmper med eftervirkninger mange år efter hændelsen. Hvad ved vi om behandlingen af en så almindelig, men uforudsigelig lidelse? Hør klinisk professor og overlæge ved Hammel Neurocenter **Jørgen Feldbæk Nielsen** i samtale med journalist **Mads Ellesøe**, der selv har været hårdt ramt af hjernerystelse. Samtalen modereres af videnskabsjournalist **Line Friis Frederiksen**.

HOLD-NR.: 2421-507

TID: Lørdag 28/9, kl. 12.00-12.40

STED: Dokk1, Rampen

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Træn din hukommelse

Træning af hukommelsen er nøglen til en skarpere og mere fokuseret hjerne. Hjernen er som en muskel, jo mere vi træner den, jo stærkere bliver den. Vær med, når dobbelt danmarksmester i hukommelse **Lars Christiansen** deler ud af sine bedste tips og tricks. Hør, hvordan du ved hjælp af kreativitet og fantasi kan lære teknikker, som vil forbedre dine hukommelsesfærdigheder markant. Ved at forbedre dine hukommelsesfærdigheder vil du bl.a. opleve, at det bliver lettere at lære et nyt sprog. Du bliver også bedre til at holde præsentationer eller taler uden at være afhængig af dine noter.

HOLD-NR.: 2421-506

TID: Lørdag 28/9, kl. 13.00-13.40

STED: Dokk1, Rampen

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Den kreative hjerne

Du kender det måske selv: Hvordan man kan glemme alt omkring sig, når man fordyber sig i et kreativt projekt. Tiden er bare gået – og den er gået godt. Om det er maleri, musik eller noget helt tredje, er forskningen entydig: Kunst og kreative processer kan styrke vores mentale sundhed og dæmpe symptomer på bl.a. stress, depression og angst. Men hvad sker der i vores hjerne, når vi kaster os ud i et kreativt projekt? Er nogle hjerner mere kreative end andre? Hvordan skaber man de mest optimale rammer for at opleve selvforglemmelsen i en kreativ proces? Hør læge og billedkunstner **Lærke Egeffjord** i samtale med kunstner **Erik A. Frandsen**. Samtalen modereres af videnskabsjournalist **Line Friis Frederiksen**.

HOLD-NR.: 2421-505

TID: Lørdag 28/9, kl. 10.00-10.40

STED: Dokk1, Rampen

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Den afhængige hjerne

Mange kender sikkert oplevelsen af at føle sig afhængig af morgenkaffen eller eftermiddagsløbeturen. For nogle er afhængighed dog en mere alvorlig størrelse, og særligt når det gælder alkohol, stoffer og ludomani kan det have store konsekvenser for både en selv og ens nærmeste. Musiker Mathilde Falch har siden hun kom ud af sit eget misbrug som 25-årig, arbejdet intensivt med at hjælpe andre mennesker, der har udfordringer med misbrug og psykisk sygdom og deler ofte sine betragtninger på området med fagpersoner og politikere. Psykolog og dr.med. **Jakob Linnet** og musiker **Mathilde Falch** taler om, hvad afhængighed egentlig er og hvad vi kan gøre for at hjælpe dem, der kæmper. Samtalens moderes af kulturformidler **Noa Kjærsgaard Hansen**.

HOLD-NR.: 2421-517

TID: Lørdag 28/9, kl. 13.00-14.00

Sted: Dokk1, Store Sal

Pris: 50 kr.

Autisme: De skjulte talenter

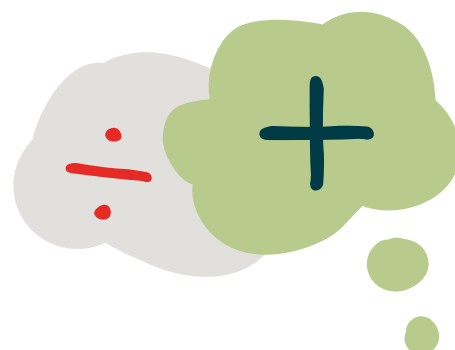
Autisme er en udviklingsforstyrrelse, der medfører en anderledes måde at opleve verden på. Det kan betyde, at man har svært ved at overskue sociale sammenhænge og andre menneskers tanker og følelser, særligt fordi forestillingsevnen er nedsat. Det kan give kommunikationsvanskeligheder og en ensformig adfærd. Men autisme kommer i grader og kan se ud på forskellige måder. Når vi taler om autisme, fokuserer vi ofte på de udfordringer, mennesker med autisme møder. Men vi ved, at de også har styrker, og det kan være gavnligt at fokusere på disse. Bliv klogere med psykolog og ekstern lektor **Cecilia Brynskov** og lektor i sundhedsteknologi **Sabata Gervasio**. Samtalen modereres af journalist **Peter Løhde Thomsen**.

HOLD-NR.: 2421-531

TID: Lørdag 28/9, kl. 14.30-15.30

STED: Dokk1, Store Sal

PRIS: 50 kr.

Hvordan tager hjernen beslutninger?

Beslutninger kan være både små og store, og de valg, vi træffer, kan have væsentlig indflydelse på vores liv, arbejde og relationer. Men hvorfor træffer vi nogle gange valg, som vi godt ved er dårlige? Hvordan lærer vi, hvad der er godt at gøre? Hvad gør vi, når et valg, som tidligere var godt, pludselig er et dårligt valg? Lektor i kognitiv neurovidenskab **Dan Bang** udforsker, hvordan hjernen tager beslutninger. Hør fx om, hvilke algoritmer hjernen bruger, hvornår de slår fejl, og hvilken rolle kemiske signalstoffer som dopamin og serotonin spiller.

HOLD-NR.: 2421-501

TID: Lørdag 28/9, kl. 16.00-16.40

STED: Dokk1, Rampen

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Har nutidens unge et dårligere mentalt helbred end tidligere generationer?

Mistrivsel blandt unge trækker overskrifter som aldrig før, og mange er tilbøjelige til at skyde skylden på sociale medier. Men ifølge klinisk børnepsykologi ved Københavns Universitet Sonja Breinholst handler det også om, at samfundet og verden har ændret sig markant. Og at man i dag gør en større indsats for at udrede.

Af Jeppe Kyhne Knudsen

Da lektor i klinisk børnepsykologi ved Københavns Universitet Sonja Breinholst begyndte at forske i de unges mentale helbred, fyldte børn med eksempelvis ADHD meget i samfundsdebatten. Det var de udadreagerende børn. Dem, der talte højt, og som havde svært ved at sidde stille eller indordne sig. Men det har ændret sig. Lærere, pædagoger og forældre er blevet mere opmærksomme på de stille børn, som har det svært. Og det kan være en af forklaringerne på stigningen i antallet af børn og unge med psykiske diagnoser, vi ser i disse år, forklarer hun.

"Det er forholdsvis nyt, at man kan sende børn til udredning, så de får de rigtige diagnoser. Vi har fået en bedre børne-unge-psykiatri, og når vi gør en større indsats for at udrede og hjælpe, ses det naturligvis i statistikkerne."

FORKERT KUN AT GIVE SOCIALE MEDIER SKYLDEN

I den offentlige debat får sociale medier ofte skylden for, at de unge har det psykisk svært. At unge i dag – i modsætning til tidligere generationer – er 'på' hele tiden, fordi Instagram, Snapchat og TikTok aldrig sover. Men så enkel er forklaringen ikke, understreger Sonja Breinholst.

"Det er hele samfundet, der har ændret sig markant. Vi lever i en tid, hvor vi ikke længere kun må forholde os til og sammenligne os med dem lige omkring os. I stedet tvinges vi til at tage stilling til hele verden."

Ikke nok med, at unge i dag sammenligner sig med andre unge fra hele verden, de bliver også tæppebombet med information i en grad, ingen tidligere generationer har oplevet.

"Da jeg var barn, var der nyhederne kl. 20.00, og der var jeg lagt i seng. I dag har nærmest alle børn en telefon og en tablet med nyhedsapps. Det gør, at der er en risiko for, at de får ufiltreret viden, som ikke er alders- og udviklingssvarende – og de får heller ikke hjælp til at bearbejde og forstå det, de ser," siger Sonja Breinholst.

Læs hele artiklen på hearts-minds.dk

Oplev Sonja Breinholst til 'Angst – som livsvilkår og som lidelse'. Se side 34.

PROGRAM AARHUS

SØNDAG

29. SEPTEMBER

Mindernes Bank

I Mindernes Bank kan du veksle et gammelt minde med et nyt, gammelt minde, der har tilhørt en anden. Dyk ned i din hukommelse og find et minde. Mindet kan være baseret på sanselige indtryk som lyd, smag eller følelse, og det kan være forbundet med følelser som glæde, sorg eller frygt. Registrer mindet i banken, og byt derefter dit minde med et minde, som en anden har husket som noget specielt. Vær med, når vi udforsker hukommelsen, minder, nostalgi og historiefortælling og skaber rum for refleksion. Mindernes Bank er skabt af **En Hemmelig Klub**.

HOLD-NR.: 2421-497**TID:** Lørdag 28/9 og søndag 29/9, kl. 10.00-17.00.
Banken er bemandet begge dage kl. 13.00-15.30.
Herudover er der selvbetjening**STED:** Dokk1, Torvet**PRIS:** Gratis, bare mød op

Ovartaci i ord og toner

Begge har de haft den aarhusianske kunstner Louis Marcussen, bedre kendt som Ovartaci, tæt inde på livet. Den ene personligt og kunstnerisk, den anden fagligt. Fælles for dem begge er deres beundring og respekt for malersvenden fra Ebeltoft, der blev psykisk syg, tog navnet Ovartaci og udfoldede sig kunstnerisk gennem hele sin 56 år lange indlæggelse og indtil sin død i 1985. **Kjartan Arngrim**, forsanger i Folkeklubben, er vokset op ved det psykiatriske hospital i Risskov, hvor begge hans forældre var psykiatere. Kulturformidler **Anne Valbjørn Odgaard** udgiver i 2024 et stort værk, der kaster lys over Ovartaci som en af dansk kunsthistories mest særegne skikkelser. Anne Valbjørn Odgaard fortæller, Kjartan Arngrim spiller og synger, og sammen forsøger de at nå til en forståelse af Ovartaci som menneske, patient og kunstner.

HOLD-NR.: 2421-495**TID:** Søndag den 29/9, kl. 10.00-11.00**STED:** Dokk1, Store Sal**PRIS:** 50 kr.Filosofisk gåtur:
Så længe man går,
så går det nok

Humøret højnes, blodsukkeret stabiliseres, og koncentrationen skærpes ved at gå en tur. Bevægelser og sundhed går hånd i hånd, det har været kendt længe. Filosofer som Immanuel Kant og Søren Kierkegaard vandrede ofte for at få luftet tankerne. Kierkegaard sagde: 'Tab for alt ikke lysten til at gå: Jeg går mig hver dag det daglige velbefindende til. Og går fra enhver sygdom; jeg har gået mig mine bedste tanker til'. Filosof **Carsten Fogh Nielsen** vil på en filosofisk vandretur udforske, hvordan vandring kan lede til mentalt velvære. Snør skoene, og lad tankerne få luft. Mød op iklædt tøj til en gåtur i det fri.

HOLD-NR.: 2421-493**TID:** Søndag, 29/9 kl. 10.15-11.45**STED:** Dokk1, se mødested på hearts-minds.dk**PRIS:** 50 kr.Hjerneteknologi og
kunstig intelligens
– hvad gør det ved
os mennesker?

Kunstig intelligens (AI) er blevet en del af vores hverdag. Den nye teknologi har et svimlende potentiale til at forbedre vores liv. Men der er også risiko for, at vi mister fokus på det menneskelige aspekt. Mennesker er sociale væsener, og i dag kan vi kommunikere med computere, som om de var mennesker. Hvad gør det ved os mentalt og socialt? Og hvilke muligheder, udfordringer og etiske overvejelser bringer den nye teknologi? Hør læge og hjerneforsker **Benjamin Svejgaard** i samtale med lektor i psykologi **Malene F. Damholdt**. Samtalen modereres af videnskabsjournalist **Line Friis Frederiksen**.

HOLD-NR.: 2421-492**TID:** Søndag 29/9, kl. 11.00-11.40**STED:** Dokk1, Rampen**PRIS:** Gratis, men tilmelding nødvendigDen gådefulde
hukommelse

De fleste af os har enten selv tænkt tanken eller fået stillet spørgsmålet af andre: Hvad er den første erindring fra dit liv? Spørgsmålet er komplekst. For hvordan skelner man mellem, hvad der reelt er erindring, og hvad andre har fortalt, som måske har omformet sig til en erindring? Den menneskelige hukommelse er gådefuld. Både hos børn og voksne. Hvorfor har vi overhovedet erindring? Hvordan fungerer hukommelsen hos henholdsvis børn og voksne? Og bør vi være bekymrede, når vi oplever, at vores hukommelse svigter os med alderen? Professor i udviklingspsykologi **Peter Krøjgaard** og professor i psykologi **Dorthe Berntsen** taler om hukommelse, erindring og glemsel. Samtalen modereres af videnskabsjournalist **Line Friis Frederiksen**.

HOLD-NR.: 2421-516**TID:** Søndag den 29/9, kl. 12.00-12.40**STED:** Dokk1, Rampen**PRIS:** Gratis, men tilmelding nødvendigKom i dit livs form
– styrketræning for
krop og sind

Allerede fra før vi fylder 40 år, begynder muskelmassen i kroppen at falde, og muskler og nerver får sværere ved at snakke sammen. Det kan lyde nedslående, men den gode nyhed er, at tung styrketræning kan være nøglen til at bremse denne aldringsproces. Styrketræning forbedrer forbindelsen mellem nerverne i rygmarven og musklerne, og det kan være vejen frem, hvis du vil holde kroppen stærk og sindet skarpt hele livet. Postdoc i sund aldring **Casper Sondenbroe** deler til dette foredrag den nyeste viden og gør dig klogere på, hvorfor du skal gå efter de tunge vægte – hvad enten du er 25, 40 eller 70 år.

HOLD-NR.: 2421-467**TID:** Søndag 29/9, kl. 13.00-14.00**STED:** Kl. 13.00-14.00**PRIS:** 50 kr.

Livet med ADHD og ADD – med Per Hove Thomsen og Sarah Grünewald

3-5 % af den danske befolkning skønnes at have ADHD eller ADD. Det er udviklingsforstyrrelser, der giver vanskeligheder med opmærksomhed – og for nogle også impulsivitet og hyperaktivitet. Selvom der kan være fordomme, og diagnosen kan føles tung for nogen, kan den også være en lettelse. For med en diagnose følger også en mulig accept og behandling. Tidligere var det oftest drenge, der blev diagnosticeret, men i dag opdages det i stigende grad også hos piger og kvinder. En af dem er tv-vært, skuespiller og model **Sarah Grünewald**, der i 2023 fik diagnosen ADHD. Hør Sarah Grünewald i samtale med overlæge og professor i børne- og ungdomspsykiatri **Per Hove Thomsen**, og få indblik i livet med en opmærksomhedsforstyrrelse, årsagerne til ADHD og ADD og behandlingsmuligheder.

HOLD-NR.: 2421-491

TID: Søndag 29/9, kl. 11.30-12.30

STED: Dokk1, Store Sal

PRIS: 50 kr.

Angst – som livsvilkår og som lidelse

Angst er en af de hyppigst forekommende psykiske lidelser i Danmark. Omkring 25 % af den danske befolkning vil i løbet af livet blive ramt af det, psykiatrien kalder sygelig angst. Angst er en invaliderende tilstand, der kan forringe livskvaliteten. Men hvornår er det normalt at være bange og bekymre sig, og hvornår bliver det et problem? Inden for filosofien er angst ikke en lidelse, men et eksistentielt fænomen – en grundtilstand, der siger noget om det at være menneske. Hvordan kan psykologien og filosofien komplementere og udfordre hinanden, når vi skal forstå fænomenet angst? Lektor i klinisk børnepsykologi **Sonja Breinholst** taler med filosof **Kasper Lysemose**. Samtalen modereres af videnskabsjournalist **Line Friis Frederiksen**.

HOLD-NR.: 2421-488

TID: Søndag 29/9, kl. 14.00-14.40

STED: Dokk1, Rampen

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

For meget eller for lidt empati?

Vi forstår typisk empati som en positiv evne og empathiske personer som behageligt selskab. Empati er en samlebetegnelse for en række komplekse processer, der alle kredser om at kunne sætte sig i den andens sted. Dog kan empatiens yderpoler have markante konsekvenser. For meget empati kan føre til følelsesmæssig udmattelse, mens mangel på empati ofte karakteriseres som et træk blandt 'psykopater' eller mennesker med dyssocial personlighedsforstyrrelse. Bliv klogere på empatien, dens yderpunkter og konsekvenser med neuropsykolog og professor i psykologi **Signe Vangkilde** i samtale med psykopatolog og klinisk psykolog **Lars Bjerggaard**. Samtalen modereres af journalist **Peter Lohde Thomsen**.

HOLD-NR.: 2421-487

TID: Søndag 29/9, kl. 14.30-15.30

STED: Dokk1, Store Sal

PRIS: 50 kr.

Forført af sekten: Manden fra Moon

I 18 år var Martin Herbst en aktiv og missionerende del af Moon-bevægelsen. Moon-bevægelsen blev grundlagt i 1954 af koreaneren Sun Myung med det formål at skabe himmerig på jord, og forene verdens folk i én stor familie. Herbst brød med bevægelsen, da han opdagede, at det hele var et bedrag. Men hvordan bliver en helt almindelig, dansk gymnasiedreng forført ind i sådan en sekt? Hvad kendetegner en sekt, og hvordan ser den ud indefra? Hvad ligger til grund for, at mennesker kan forføre og blive forført? Bliv klogere med teolog og tidligere medlem af Moon-bevægelsen **Martin Herbst** og praktiserende psykoanalytiker og lektor i klinisk psykologi **Katrine Zeuthen**. Samtalen modereres af journalist **Peter Lohde Thomsen**.

HOLD-NR.: 2421-484

TID: Søndag 29/9, kl. 16.00-17.00

STED: Dokk1, Store Sal

PRIS: 50 kr.

Sekretariatet

Sten Tiedemann
Rektor

Louise Højbjerg Jacobsen
Redaktør Arkæologi & historie, programansvarlig

Anne Marie S. Sorgenfrei
Redaktør Psykologi & sundhed, projektleder Hearts & Minds Festival

Simon Kusk Holm
Redaktør Samfund & verden, Arbejdsliv & ledelse

Anne Møller Hansen
Redaktør Kunst, arkitektur & design, Litteratur, film & musik, kommunikation

Lotte Vestergård
Redaktør Natur & univers, grafik

Mathilde Bach
Redaktør Religion & filosofi, administration

Lærke Sofie G. Hansen
Festival- og projektkoordinator (på barsel)

Mette Nyman Kvist
Festivalkoordinatør
Århundredets Festival

Rasmus Friis Effersøe
Projektkoordinator
Historiske Dage

Joakim Quorp Matthiesen
Projektschef

Randi Dahlin
Økonomi- og administrationschef

Henrik T. Rasmussen
Udviklingschef, projektleder Historiske Dage

TILMELDING

Tilmeld dig på fuau.dk, og betal med Dankort, Visa/Dankort, Mastercard, Visa Electron eller MobilePay. Firmabetaling på EAN eller faktura.

AFMELDING

Hvis du fortryder, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket ekspeditionsgebyr på 100 kr. pr. billet. Afmelding senest 14 dage før holdstart. Tilmelding til rejser/ekskursioner er bindende, og billetten refunderes ikke.

STUDIERABAT

På udvalgte hold gives der rabat til studerende, som er berettiget til SU. Oplys uddannelsessted og årskortnummer ved tilmelding. Husk studie-kort første undervisningsgang.

FOTOS OG GRAFIK

Martin Bubandt: 1, 3, 5, 9, 14, 17, 21, 29, 32 / Ditte Chemnitz: 2, 35 / Vincent Hendricks: 12 / Moesgaard: 11 / Shutterstock: 13, 22 / Wiki: 7, 10 (Gage Skidmore). Layout og grafik: Walk Agency.

FORBEHOLD

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato, tidspunkt og format. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen. Ændringer oplyses på fuau.dk og via mail og/eller sms. Er vi nødsaget til at aflyse et hold, refunderer vi beløbet til samme konto, som der er betalt fra. Vi tager forbehold for trykfejl i det trykte program.

PROGRAMMETS MILJØAFTRYK OG HÅNDBLING

Programmets sider er trykt på 100 % genbrugspapir, og omslaget på ubestrøget offsetpapir. Papirmassen er fra ansvarligt skovbrug (FSC-mærket) og fremstillet under skrappe miljøkrav (Svanemærket og EU-blomsten). Programmet skal efter brug puttes i papircontaineren.

Lene Vase
professor i
neurovidenskabelig
psykologi, AU

Festival på
Dokk1 om
HJERNEN

HEARTS ~~&~~ MINDS

27.—29. sep. i Aarhus